

INSTITUTIONUM
JUSTINIANEARUM
ANALYSIM METHODICAM
CUPIDÆ LEGUM JUVENTUTI

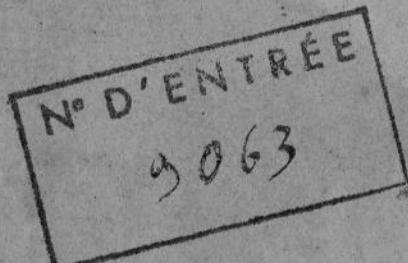
OFFERT

J. D. F. M. RUFFAT

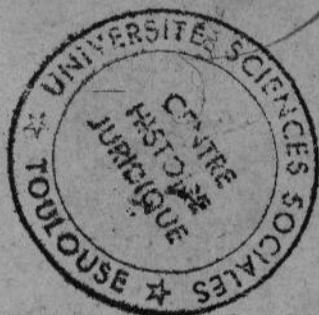
IN

ACADEMIA TOLOSANA

JURIS ROMANI ANTECESSOR.

G. Bézolles

TOLOSÆ,

*Apud MARIAM-JOSEPHUM DALLES, Academiæ Juris Typographum, propè viam
vulgò dictam *les Changes.*

XIII. - 1805.

DÉCRET relatif au droit de propriété des auteurs.

Du 19 juillet 1793.

ART 1. Les auteurs d'écrits en tout genre.... jouiront , durant leur vie entière , du droit exclusif de vendre , faire vendre , distribuer leurs ouvrages dans le territoire de la République , et d'en

étre la propriété en tout ou en partie

... être confisquer , à la réquisition des auteurs....

formelle et par écrit

me équivalente

ntrefacteur ou

Ruffat

A Monsieur Laviguerie, Avocat.

M O N S I E U R ,

J'AI composé un ouvrage sur les Institutes de Justinien. (INSTITUTIONUM JUSTINIANEARUM ANALYSIS METHODICA.) Permettez que je vous prie de le lire, et de me faire part de votre sentiment. J'ai pensé que l'ordre nouveau dans lequel il est rédigé, pourrait offrir quelque avantage, et faciliter l'étude des Institutes que prescrivent nos Lois sur l'organisation des Écoles de Droit, et dont l'instruction m'est particulièrement dévolue.

Avec quelle confiance, MONSIEUR, je produirais cet ouvrage, si vous m'y encouragiez, si vous daigniez me dire qu'il ne démerite pas votre suffrage.

Ce travail est le fruit de mes longues études qui avaient été dirigées par mon père. Vous l'avez connu, MONSIEUR ; laissez-moi jouir de l'idée que sa mémoire vous est chère. Il m'a souvent parlé du prix qu'on devait attacher au suffrage d'un Jurisconsulte, qui, comme vous, sait allier à la noblesse de sa profession, la profondeur et l'étendue des connaissances qu'elle exige. Ayant hérité de ses sentimens pour vous, oserai-je me flatter d'avoir hérité des vôtres pour lui.

J'entre dans une carrière qu'il a parcourue pendant plus de quarante ans, avec un succès auquel je dois le mien sans doute ; et si je n'ai pas la présomption de croire que je le remplacerai dans les fonctions qui viennent de m'être confiées, du moins j'offrirai à mes concitoyens les efforts et le zèle dont il m'a donné l'exemple ; et à vous particulièrement, MONSIEUR, les sentimens d'estime, de considération et de respect qu'il m'a transmis.

Agréez cet hommage de votre très-humble et très-obéissant serviteur.

RUFFAT, Professeur du Droit Romain
à l'École Spéciale de Droit, de Toulouse.

Réponse de Monsieur Laviguerie

à M. Ruffat, Professeur du Droit Romain.

RECEVEZ mes remercimens, MONSIEUR, de m'avoir procuré la lecture de votre ouvrage. Je suis bien éloigné de penser que mon opinion puisse être d'un grand poids, pour déterminer le degré de bonté et d'utilité de l'ANALYSE DES INSTITUTES DE JUSTINIEN que vous avez voulu soumettre à mon examen. Mais je puis vous rendre compte de l'impression que cet ouvrage a fait sur moi ; et c'est d'après cela que je crois devoir vous confirmer dans l'intention que vous me témoignez avoir, de le faire imprimer.

La méthode que vous avez embrassée me paraît réunir à la clarté et à l'exactitude des définitions, l'avantage de faire voir dans leur ensemble et au premier coup-d'œil, les principes analogues à chaque titre, et leur enchaînement naturel. Les personnes déjà instruites, tout comme les élèves, verront dans un instant l'ensemble du titre sur lequel ils désireront de se fixer, et les élèves y trouveront cet avantage précieux, bien propre à faciliter leurs études, de connaître sans effort la liaison des principes de chaque matière, les divisions et les subdivisions qui n'en sont que la conséquence. Le tableau que vous en présentez, soulage la mémoire, et laisse moins à faire à l'esprit ; il facilite l'étude, il attache même celui qui cherche à s'instruire, et qui est souvent rebuté, lorsqu'il faut qu'il se fixe sur une suite de définitions et de principes dont il n'a pas pu parvenir encore à classer l'ordre, et dont il ne connaît qu'imparfaitement les rapports.

Votre tableau lui présente cet ordre qui nécessiterait pour lui une étude suivie ; il l'attache en même-temps, ne fût-ce que par cette curiosité naturelle de connaître promptement l'objet de ses études ; et alors il saisit parfaitement et sans peine ce qu'il n'apprendrait qu'avec dégoût et beaucoup de travail d'après les méthodes ordinaires.

Je ne vous dissimulerai cependant pas, MONSIEUR, que sous d'autres rapports votre Analyse peut être considérée, comme propre à favoriser la paresse des élèves, en leur fournissant un moyen simple et facile, de saisir l'ensemble des matières qui font l'objet des Institutes de Justinien; et qu'il est à craindre que se reposant sur l'idée générale qu'il leur sera si facile de saisir par la lecture de cet ouvrage, ils ne négligent une étude plus approfondie des Institutes.

Mais cet inconvénient, qui est commun aussi à tous les Dictionnaires relatifs aux sciences, n'en sera un, que relativement aux élèves qui ne cherchant pas à approfondir les matières, se seraient également contentés d'une notion superficielle des Institutes; quant à ceux qui auront véritablement le désir de s'instruire, votre Analyse aura un effet très-utile, celui de faciliter leurs premiers essais.

J'ai vu avec intérêt dans cet ouvrage, cet esprit d'ordre et de méthode si nécessaire dans la carrière que vous allez commencer. C'était là précisément ce qui rendait si utile à ses élèves les leçons de Monsieur votre Père, pendant la longue carrière qu'il a parcourue à l'Université. Profondément instruit des principes du Droit Romain, il avait l'art de rendre facile l'intelligence des matières les plus abstraites. Je me rappelle avec un vif intérêt qu'il a été un de mes premiers guides dans l'étude du Droit Romain, et qu'il m'avait conservé des sentimens d'affection dont il m'a donné des preuves dans différentes circonstances, et dont j'ai senti tout le prix. Je n'ai pas oublié non plus l'estime particulière que mon père avait pour lui, et la liaison qui regnait entre eux, lorsque la place de Professeur du Droit Français que mon père occupait dans les dernières années de sa vie, eut mis entre eux des rapports plus fréquents.

Il est flatteur pour moi, MONSIEUR, de trouver en vous les mêmes sentimens que Monsieur votre Père m'avait témoignés. Vous êtes assuré depuis long-temps qu'on ne peut rien ajouter à ceux que j'ai pour vous, et qui vous sont dus sous tous les rapports. Recevez-en les nouvelles assurances, ainsi que celles du véritable attachement de votre plus affectionné serviteur.

L A V I G U E R I E.

INSTITUTIONUM JUSTINIANEARUM

ANALYSIS METHODICA.

LIBER PRIMUS.

JUSTITIA	{ Est constans et perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi.	<i>Just. I. 1. 1. 1.</i>	<i>L. 10 ff. de Justitia & jure (lib. I. C. 1.)</i>
JUS	{ Est Ars æqui et boni. <i>(Just. I. 1. 1. 2.)</i>		
Duplex	{ PUBLICUM { Quod ad statum rei romanae spectat. <i>(Just. I. 1. 1. 3 & 6)</i>	<i>L. 1. 82 ff. de Just. & jure</i>	
	{ PRIVATUM { Quod ad singulorum utilitatem spectat. <i>(ed. I. 1. 4.)</i>		
	{ NATURALE { Quod natura omnia animalia docuit. <i>(P. 1. 83 ff. ed.) - Just. I. 2. 1.</i>		
	{ GENTIUM { Quo omnes gentes utuntur. <i>(L. 184 ff. ed. - Just. I. 2. 1.)</i>		
Triplex		PRIMARIUM { Quod naturalis ratio inter omnes homines constituit.	
	Duplex	SECUNDARIUM { Quod usu et humanis necessitatibus exigentibus gentes humanæ sibi constituerunt. <i>(d. 1. L. 3 ff. ed.)</i>	
	CIVILE { Quod quisque populus sibi constituit. <i>(L. 6 ff. ed. Just. I. 2. 2.)</i>		
	SCRIPTUM { Quod promulgatum est et certum habet autorem.	<i>Just. I. 2. 3.</i>	<i>L. 6 ff. ed. 7 ff. de just. & jure</i>
	LEX { Quod populus romanus, senatorio magistratu interrogante, constituebat.	<i>Just. I. 2. 4.</i>	<i>d. 1. 2. 10 ff. de legib. (lib. I. C. 3.)</i>
	PLEBISCITUM { Quod plebs, plebeio magistratu interrogante, constituebat.	<i>Just. I. 2. 4.</i>	<i>d. 2. 6. 5 ff. de orig. juri (lib. I. C. 2.)</i>
	SENATUS-CONSULTUM { Quod senatus jubet et constituit. <i>(Just. I. 2. 5 - d. 2. 8 ff. de orig. juri)</i>		
Duplex	Sex sunt species CONSTITUTIONES NON SCRIPTUM	PRINCIPUM PLACITA Seu	Quod principi placuit, ut legis habeat vigorem.
		RESRIPTA GENERALES	Responsa principum ad consultationes. <i>L. 1. 89 ff. de court. princip. d. 2. cod. de rescript. (lib. I. C. 1.)</i>
		DECRETA	Sententiæ à principe latæ, inter litigantes, causâ cognitâ. <i>L. 1. 9. 1 ff. de court. princip.</i>
		EDICTA	Constitutiones proprio principis motu editæ. <i>L. 1. 9. 2 ff. de court. princip.</i>
		PERSONALES.	Privilegia quæ ad exemplum non transiuntur. <i>L. 1. 9. 3 ff. de court. princip.</i>
		MAGIST. EDICTA	Edicta magistratum de rebus demandatis. <i>L. 1. 9. 7. ff. de orig. juri</i>
		RESPONSA PRUDENTUM	Sententiæ eorum quibus permissum erat de jure respondere. <i>L. 1. 9. 8 ff. de orig. juri</i>
			Quod usus approbavit seu consuetudo. <i>L. 1. 9. 9 ff. de legib. de orig. juri</i>
			<i>L. 1. 9. 10 ff. que sit longa consuetudo. (lib. 8. C. 53.)</i>

OBJECTUM JURIS EST TRIPLEX.

Just. 1-9-19.
L. 1 ff. de Statu
hominis (lib. 8. 8.)

PERSONÆ
(de quibus in lib. 1.º)

RES.
(De quibus in lib. 2.º, 3.º et 4.º usque ad tit. 6.)

ACTIONES.
(De quibus à tit. 6.º lib. 4.º ad finem.)

PRIMA PERSONARUM DIVISIO

est

Just. 1-9-19.
L. 9 ff. de Statu
hominis (lib. 8. 8.)
L. 92 ff. de Reg. iuris (lib. 50. 8. 11.)

In	LIBEROS	Aut fiunt.	Ut LIBERTINUS.	Qui nascuntur <i>Just. 1-4-8.</i>	Ut INGENUUS.	Qui statim ac natus est liber est (sufficit matrem liberam vel conceptionis, vel partus, vel intermedio tempore habuisse.) <i>L. 92 ff. de Statu homini. lib. 8, 9, 10, 11 eod.</i> <i>L. 11 Cod. de Ceteris libertorum. lib. 6-8. 9.</i>	MANUMISSUS <i>ad. 6. V. 97 ff. de Statu homi.</i>	VINDICTA	Cum Dominus servo in gyrum verso infligebat alam additâ formulâ: <i>hunc hominem liberum esse volo.</i> <i>Ulp. f. 8. 1-8. 3.</i>	Hi fiebant CIVES ROMANI <i>Just. 1. 8. 3.</i>
LIBEROS	<i>Just. 1. 8. 1.</i>	vel MODO SOLEMNI,	Triplex	CENSUS	TESTAMENTUM	CUM servus, jubente Domino, suum nomen profitebatur in tabulas censuales.	CUM Dominus in testamento servo suo libertatem dabat.	PER EPISTOLAM	Hi fiebant LATINI JUNIANI <i>Ulp. f. 8. 1. 8. 9.</i> <i>E. 3. 8. 1.</i>	<i>Just. 1. 8. 3.</i>
SERVOS.	<i>Just. 1. 8. 2.</i>	Aut fiunt.	Qui nascuntur <i>Just. 1. 8. 2.</i>	Ex ancillis.	Triplex	INTER AMICOS	IN CONVIVIO	Hi fiebant LATINI JUNIANI <i>Ulp. f. 8. 1. 8. 9.</i> <i>E. 3. 8. 1.</i>	<i>Just. 1. 8. 3.</i>	<i>Just. 1. 8. 3.</i>
<i>Just. 1. 8. 2.</i>	<i>L. 4 ff. de Statu hominis. L. 92 ff. de Reg. iuris.</i>	Aut fiunt.	Jure gentium	Per captivitatem.	Aut jure civili.	Cum liber homo major 20 an: ad premium participandum sese venundari passus est.	4. 8. 1 ff. de Statu homi.	4. 8. 1 ff. de Statu homi.	4. 8. 1 ff. de Statu homi.	<i>Just. 1. 8. 3.</i>

¶ 4. 8. 1 ff. de Statu homi.

SECUNDA PERSONARUM DIVISIO (Iust. 1-8. f.)

est (L. 1ff. de his qui sui vel alieni juris sunt. (lib. 1. c. 6.))

IN EAS QUÆ SUI JURIS SUNT	{ Ut PATRES-FAMILIAS. (L. 195 de verb. sign. f. - de matre causil. L. 196 & ff. de verb. sign.
et	{ Sub potestate DOMINICA (Iust. 1-8. f.)
IN EAS QUÆ ALIENI JURIS SUNT.	{ sub potestate PATRIA (Iust. 1-9. f.) 971 to 972

L. 196 f. de verb. sign.

quæ

CONSTITUITUR tribus modis.

{ Ut SERVI. D. d. 1. s. i.

{ Ut FILII-FAMILIAS. { L. 3 f. de his qui;
L. 1. co. de patr.
potest. lib. 9 c. 47.)
L. 196 & ff. de verb.
signit.

i.

NUPHIIS

L. 1 f. de ritus nupt. (lib. 93 - c. 2.)

Sub { Consensus contrahentium. 116

Civitas. Ulp. fr. C. 69 f. 69.

{ Inspecto contrahentium voto, non eventu. L. 2 f. de rit. nupt. d. 3 off.

{ Nuptiæ JUSTÆ propriæ sunt civibus romanis.

JUSTIS.

quinque { Pubertas. L. 1 f. de his qui sui

{ In masculis annus 14, in fœminis 12. lib.

Conditionibus. { Consensus parentum. 188

{ PATRIS et AVI, ne avo invito SUUS HÆRES nascatur.

(Iust. 1-10. f.) { Ut nullum sit IMPEDIMENTUM (Iust. 1-10-11.

L. 9 f. h. 93, 18
d. 1691 de ritu
nupt. d. 12 co. de
nupt. lib. 8. c. 4.

Quod TRIPLEX est

I. ^o COGNATIÖ	Triplex.	NATURALIS { Vinculum solius sanguinis.	L. 1 f. de ritus nupt.
		CIVILIS { Vinculum solius familiae.	L. 1732 d. 33 f. de ritus nupt.
qua	Lineis	MIXTA. { Vinculum sanguinis et familiae.	L. 1 f. de ritus nupt.
		LINEA est series cognatorum à communi stipite.	
constat	Duplex 161, 162, 163.	RECTA et COLLATERALIS { Complectitur ascendentes et descendentes. Iust. 1-10-1-	Impedimentum in infinitum. L. 33 f. de ritu nupt.
		Complectitur venientes à latere.	
et	Duplex Iust. 1-1062, 9, 1489.	ÆQUALIS et INEQUALIS { complectitur æqualiter distantes.	Impedimentum usque ad quartum gradum. L. 19 co. de nuptis.
		Complectitur inæqualiter distantes.	
Gradibus.	GRADUS	est distantia cognatorum inter se.	

2. ^o AFFINITAS.	(Iust. 1-10-6)	Contrahitur per nuptias inter unum conjugem	Impedimentum. L. 1. 84 f. de idem grad. et affin. lib. 38 ac in cognatione. c. 10.
		et familiam alterius conjugis. I. 3 co. de inuest. nupt. - lib. 3. c. 5.	

3. ^o PUBLICA HONESTAS.	(Iust. 1-10-9)	Ut inter patrem et sponsam filii et vice versa, etc.
		L. 12 f. de ritus nupt. - L. 1. 97, 144, f. de reg. iuri.

2. ^o LEGITIMATIONE.	Triplex.	Per subsequens matrimonium. d. 10 X 11 co. de natur. lib. 9-8. 97.	Quod potuisset contrahi cum natus est filius.	wogel. 19. cap. 11
		Per oblationem curiae. L. 9, 1489 co. de.		wogel. 18. cap. 11
		Per rescriptum principis. wogel. 89 cap. 9 X 10		wogel. 78. cap. 9 X 10

Le chiffres en rouge correspondent aux articles de la Code civil.

<p><i>(Iust. 1-11-2.)</i></p> <p>3.º ADOPTIONE</p> <p><i>L. 10 f. de adop. lib. 1 C. 7.)</i></p>	<p>ADOPTIO SPECIALIS</p> <p><i>3/10</i></p>	<p><i>(Iust. 1-11-2.)</i></p> <p>Duplex</p>	<p>FILIORUM - FAMILIAS autoritate magistratūs. <i>ad. 1474 Cod. de adopt. lib. 8. C. 48.</i></p>
		<p>Duplex</p> <p><i>(Iust. 1-11-1)</i></p>	<p>PERFECTA Si fiat à PERSONA CONJUNCTA.</p> <p>IMPERFECTA Si fiat à PERSONA EXTRANEA. <i>(Iust. 1-11-3)</i></p>
<p><i>L. 10 f. de adop. lib. 1 C. 7.)</i></p>	<p>ADROGATIO</p> <p><i>3/10</i></p>	<p>PATRUM - FAMILIAS rescripto principis. <i>L. 9 f. de adopt.; L. 9 f. 6 Cod. eodem.</i></p>	<p>Si sint impuberis, adrogator cavet se resti- tuturum quartam partem bonorum suorum, impu- beri sine justā causā eman- cipato, vel cum justā causā exhæredato. <i>(Iust. XI-3. 10 L. 20, 21, 26 f. adop.)</i></p>
<p>SICUTI</p> <p>PLURIBUS MODIS</p> <p>CONSTITUITUR</p> <p>PATRIA POTESTAS</p>	<p>3/1</p>	<p>3/2</p>	
<p>ITA</p> <p>3/3</p>			
<p>MORTE NATURALI</p> <p><i>(Iust. 1-12-8. Ulp. 8. 10 § 2.)</i></p>	<p>Tum patris, tum filii</p>	<p>Et etiam avi, si nepotes non sint recasuri in potes- tatem patris. <i>(Ulp. f. C. 10 § 1.)</i></p>	
<p>MORTE CIVILI</p> <p><i>(Iust. 1-12-1.)</i></p>	<p>PER SERVITUTEM POENAE</p> <p><i>(L. 9 f. de his qui sui da.)</i></p>	<p><i>(L. 9 f. de his qui sui da.)</i></p> <p>Cum quis damnatur ad bestias vel ad metalla. <i>Ulp. f. C. X § 9.</i></p>	
<p>SOLVITUR</p> <p><i>Just. 1-19-1.</i></p>	<p>PER DEPORTATI- ONEM</p>	<p>Cum quis in insulam mittitur in perpetuum.</p>	
<p>DIGNITATE PATRICIATUS</p> <p><i>Just. 1-12-4.</i></p>	<p>Si filius fiat patricius quasi pater principis. <i>Ulp. f. 81 - cap. 1-9-3.</i></p>		
<p>EMANCIPA- TIONE</p> <p><i>(L. 9 Cod. de mancip. lib. 8 C. 19.)</i></p>	<p>Triplex</p> <p><i>(Iust. 1-19-6.)</i></p>	<p>LEGITIMA Per imaginariās venditiones <i>Ulp. f. C. 10 § 1.</i></p> <p>ANASTASIANA Per rescriptum principis. <i>L. 9 Cod. de emancip. liberorum.</i></p> <p>JUSTINIANEA Apud magistratum. <i>d. f. i. Cod. de adopt.</i></p>	<p><i>(Iust. 1-8-4.)</i></p> <p>Tres in filiis, unam i filiabus et nepotibus.</p>
<p>SUSPENDITUR</p> <p><i>(Iust. 1-19-5.)</i></p>	<p>PER CAPTIVITA- TEM</p> <p><i>(Iust. 1-19-5.)</i></p>	<p>JURE POST LIMINII</p> <p><i>Ulp. f. C. X § 4.</i></p>	<p>Fingitur eum qui ab hostibus reversus est, nūmquam in captivitate fuisse.</p>
<p>TRANSFERTUR</p> <p><i>(Iust. 1-19-5.)</i></p>	<p>FICTIONE LEGIS CORNELIAE</p>	<p>Fingitur eum qui apud hostes decessit, decessisse momento captivitatis pra ambulo.</p>	
<p>PER ADOPTIONEM PERFECTAM</p> <p><i>(Iust. 1-19-8.)</i></p>	<p>Si filius adoptatus sit à PERSONA CONJUNCTA.</p> <p><i>(Iust. 1-19-8.)</i></p>		

TERTIA PERSONARUM DIVISIO.

est

Vis ac potestas in capite libero ad tuendum eum qui propter ætatem se defendere nequit, jure civili data ac permissa. *L. 1 f. de Cate- lib. 26 c. 1. - L. 2 f. de Reg. iur.*

IN IMPUBERES

QUI SUNT

IN TUTELA

(Iust. 1-19. f. 1.)

TESTAMENTARIA

*(Iust. 1-19. g.)*Quæ ex testamento defertur liberis impuberibus in potestate constitutis, et in potestatem alterius non recasuris. *Ulp. f. c. xi. q. 14. - L. 40 f. 1. De reg. iuris. - L. 1 f. de Cate. tut. lib. 26 c. 9.)*

Tutores dari possunt patres familias, filii-familias, servi; proprii, sine libertate; alieni, cum liberi erunt. *L. 10 f. 1. De Cate. tut. Autoritas eorum necessaria est quoties pupillus posset facere suam conditionem deteriorem.* *L. 9 cod. De neces. servitudo ibus lib. 6. c. 27.*

Triplex.

LEGITIMA

Quadruplex.

(Iust. 1-15.) AGNATORUM.

Quæ defertur agnatis non passis capitinis diminutionem.

(L. 1, 7, 8, 9 f. De leg. tut. lib. 26. c. 4.) L. 155 f. de genb. sign.)

MAXIMA MEDIA

Per servitutem poenæ. *22, 23, 24, 25.*

MEDIA MAXIMA

Per interdictionem aquæ et ignis, vel per deportationem. *Penal - 18.*

MINIMA

Per adrogationem, aut emancipationem.

*(Iust. 1-16.)**(Iust. 1-16.)**(Iust. 1-16. f. 1. De leg. tut.)*

PATRONORUM { Quæ defertur patronis in libertos.

(L. 183 f. de leg. tut.)

PARENTUM { Quæ defertur parentibus in liberis.

FIDUCIARIA. { Quæ defertur, mortuo patre, fratribus puberibus in fratres impuberis.

(L. 1 f. de leg. tut.)

DATIVA

*(Iust. 1-20.)**L. 6. 89 f. de Cate- lib. 26. c. 5.**De cont. tut. lib. 26. c. 5.**Quæ datur à magistratu**L. 6. 89 f. de Cate- lib. 26. c. 5.**Curat. lib. 26. c. 5.*

Romæ à praefecto urbi.

In provinciis à praesidibus.

*L. 1, 3, 19 f. de tut. lib. 26. c. 5.**curat. lib. 26. c. 5.**(Iust. 1-99. f. 1.)**Morte tutoris aut pupilli.**(L. 1 f. de tut. et rat. lib. 27. c. 9. f. 8 f. de tut. f. curat.)**Pubertate. L. f. 1 f. 1. Quædator vol. cur. (lib. 5. c. 6.)**(Iust. 1-99. g.)**Morte tutoris aut pupilli.**(L. 1 f. de tut. et rat. lib. 27. c. 9. f. 8 f. de tut. f. curat.)**Capitis diminutione pu-**pilli**(Iust. 1-99. h.)**Capitis diminutione tu-**toris**(Iust. 1-99. i.)**Eventu diei aut conditionis.**(Iust. 1-99. j.)**Quilibet. L. 14 f. 1. f. de Cate- lib. 26. c. 9.**Maximâ et mediâ.**(Iust. 1-99. k.)**Minimâ.**(Iust. 1-99. l.)**Si tutela sit testamentaria aut dativa. D. L. 14 f. 2.**(Iust. 1-99. m.)**Si tutela sit legitima.**(Iust. 1-99. n.)**De novellis cap. 4 f. 9 non finitur tutelas legitimas minime capiti diminutione.*IN PUBERES
QUI SUNT
IN CURA.

Potestas à magistratu data majoribus 25 an : administrandi bona et rem familiarem eorum qui propter ætatem vel propter corporis aut animi vitium rebus suis superesse non possunt. *(Iust. 1-99. f. 1. - L. 1 f. 1. f. de minis. (lib. 5. c. 6.)*

TUTELA ET CURA.

LIBER SECUNDUS.

SECUNDUM JURIS OBJECTUM

RES. lib. 1. c. 8. f. De dñis. rerum & qualitatibus.

EXTRA PATRIMONIUM	SACRAE RELIGIOSAE SANCTAE	Quæ ritè per pontifices diis superis consecratæ sunt. Quæ diis manibus dicatæ sunt per illationem cadaveris in locum suum	Non possunt alienari	Nisi Pro redimendis captivis. uox. 120 c. 9. Pro alendis pauperibus. a. 11 c. de dñis. sc. Pro solvendo ære alieno. uox. 120 c. 10.
				1. 10 f. de dñis. Eupt.
				a. 6 f. 9 f. de dñis. rerum.
				Vel in alienum aut communem consente domino aut socio.
IN PATRIMONIO	COMMUNES PUBLICAE UNIVERSITATIS	Quarum proprietas nullius, usus verò omnium. Quarum proprietas ad populum, usus verò ad singulos à populo. Quarum proprietas ad universitatem, usus verò ad singulos ex universitate.	Aer, aqua profluens, mare et littora maris. Flumina, portus et ripæ. Theatra, stadia.	Quarum tam proprie- tas eorum est (lib. 61. c. 1.) quorum prædiis hærent. Sigil.
				1. 9 f. de dñis. —
				1. 9 f. de dñis. rerum.
				1. 9 f. de dñis. rerum.
2-1-11.	NULLIUS	Nondūm occupatæ, vel pro derelictis habitæ.	Feræ bestiæ, lapilli, gemmæ.	1. 9 f. de dñis. rerum.
				1. 9 f. de dñis. rerum.
SINGULORUM. { Quæ sunt in singulorum dominio.				

DOMINIUM lib. 1. c. 1. f. de aeq. rer. Dom.

Jus de re suâ disponendi (1) eamque vindicandi, nisi lex obsistat vel conventio, vel testatoris voluntas. (heu meus - Just. 6. 39.)

Oritur	Ex duplice causâ	REMOTA	Per quam MEDIATE fio dominus.	Vocatur TITULUS et producit JUS AD REM.	Oritur EX OBLIGATIONE inf. pag. 27.
		PROXIMA	Per quam IMMEDIATE fio dominus.	Vocatur MODUS et producit JUS IN RE.	Oritur EX DOMINIO HÆREDITATE SERVITUTE PIGNORE.

(1) Aliquando DOMINUS NON POTEST DISPONERE, aliquando NON DOMINUS POTEST DISPONERE : de his infra, pag. 15.

DOMINIUM ACQUIRITUR (1).

<i>O. 9 f. 20 aug. 90.</i>	JURE <i>Quatuor</i>	ACCESIO <i>Triplex</i>	OCCUPATIO <i>2 - 1 - 12</i>	NATURALIS <i>719</i>	VENATIO. <i>2.1.81 d. 3, 565588</i> <i>de aq. 40.</i> HOSTILITAS. INVENTIO.	FÆTURA. <i>Just. 2 - 1 - 19</i> ALLUVIO. <i>eo d. 9 - 1 - 90</i> VIS FLUMINIS. <i>eo d. 9 - 1 - 91</i> INSULÆ VICINITAS. <i>eo d. 9 - 1 - 92</i> ALVEI MUTATIO. <i>eo d. 9 - 1 - 93</i>
<i>GENTIUM</i>	Modis	FRUCTUUM PERCEPTIO <i>583 4585</i>	TRADITIO <i>1188, 1589</i> <i>(1141, 2279)</i> <i>3189.</i>	INDUSTRIALIS <i>970, 971.</i>	SPECIFICATIO. <i>eo d. 9 - 1 - 95.</i> COMMIXTIO <i>eo d. 9 - 1 - 96.</i>	INTEXTURA. INÆDIFICATIO. Quadruplex <i>eo d. 9 - 1 - 97.</i> SCRIPTURA. PICTURA.
<i>JURE</i>	Modi universales	QUATUOR	HÆREDITAS. (a) <i>eo d. 9 - 1 -</i> BONORUM POSSESSIO. (b) <i>eo d. 9 - 10.</i> ACQUISITIO PER ADROGATIONEM. (c) <i>eo d. 9 - 11.</i> ADDICTIO BONORUM LIBERTATUM CONSERVANDARUM CAUSA. (d) <i>eo d. 9 - 12.</i>	MIXTA	DUPLEX	IMPLANTATIO. <i>eo d. 9 - 1 - 91.</i> SATIO. <i>eo d. 9 - 1 - 92.</i>
<i>CIVILI</i>	Modi singulares	QUATUOR	USUCAPIO. (e) <i>eo d. 9 - 6.</i> DONATIO. (f) <i>eo d. 9 - 7.</i> LEGATUM (g) <i>eo d. 9 - 90.</i> FIDEICOMMISSUM. <i>SINGULARE.</i> (h) <i>eo d. 9 - 91.</i>	LIB. 2.º, pag. 16. LIB. 3.º, pag. 26. LIB. 3.º, pag. 26. LIB. 3.º, pag. 26. LIB. 2.º, pag. 14. LIB. 2.º, pag. 15. LIB. 2.º, pag. 20. LIB. 2.º, pag. 24.	De singularis seorsim et suo loco.	

(1) Aliquando PER ALIOS; ut videbimus infra, pag. 15.

PRIMUS MODUS ACQUIRENDI
JURE GENTIUM

est

OCCUPATIO.

		Apprehensio realis rerum nullius cum animo sibi habendi.	<i>l. 3 f. de aug. rei.</i>
	VENATIO	Occupatio bestiarum <i>l. 15 f. de aug.</i>	<i>l. 35 f. de aeq.</i>
	HOSTILITAS	Apprehensio rerum ad hostes pertinen- tium, vel hostium	<i>l. 3 f. de captivis & de postib. 49. l. 15. - d. Remitt. ad leg. Julian. lib. 18. c. 13.</i>
	INVENTIO	Apprehensio rerum inanimatarum quæ nullius adhuc fuerunt, vel nullius factæ sunt.	<i>l. 3 f. de aeq. rei.</i>
Triplex			
	PROPRIE DICTA	In terrâ	Quæ libere vagantur.
	AUCUPIUM	In celo	Quæ ex consuetudine abire et redire solent, et cipientis intelliguntur, do- nec habent animum rever- tendi.
	PISCATIO	In mari	Res nullius cedunt pri- mo occu- panti, et non vulnerantis aut clama- tis fiunt sed cipientis.

SECUNDUS MODUS ACQUIRENDI

JURE GENTIUM

est

ACCESIO. *

		Modus acquirendi incrementum quod rei nostræ adjungitur, ...	
	FETURA	Quidquid ex re meâ nascitur	<i>Meum est quod ex re meâ nascitur. l. 6 f. de aeq. l. 1. c. 2. de rei viudic. (lib. 9. p. 32.)</i>
	ALLUVIO	Incrementum latens quod fluimen ita PAULATIM adjicit, ut non possit intelligi quantum quoquo temporis momento ad- jiciatur <i>l. 9 f. de aeq. & l. 38.</i>	Fit statim ejus cui acce- dit.
	NATURALIS	VIS FLUMINIS Incrementum quod flumen SEMEL ET SIMUL adjicit <i>l. 7 f. 2. & l. 20 f. de aeq.</i>	Fit ejus cui accedit, cùm hæret fundo; ut si arbores radices egerint.
Triplex			
	INSULÆ VICINITAS	Incrementum insulæ in flumine natæ	Fit eorum qui ab utrâque parte fluminis prædia pos- sident pro modo latitudi- nis.
	ALVEI MUTATIO	<i>l. 9 f. & l. 16 de aeq. f.</i> Incrementum alver derelicti	Fit eorum qui propè ri- pam prædia possident.

AD INVENTIONEM ET ACCESSIONEM

PERTINET THESAURUS. *Iust. 9-1-39.*

716. { *L. 67. f. de rei vend.*
Vetus depositio pecuniae cuius memoria non extat, ut jam dominum non habeat. *701. 81. f. de aeq.*

Inventus
in fundo
suo { Totus ad inventorem dominum.

In fundo
ALIENO { Non datâ
operâ { Dimidium ad inventorem, jure inventionis. *(lib. 84. f. de aeq.)*
Dimidium ad dominum fundi, jure accessionis.

Data
operâ { Totus ad dominum fundi. *(L. un. cod. de Thesauris lib. 10. c. 15.)*

In fundo
NULLIUS { Non datâ
operâ { Totus ad inventorem. *(L. 3. & 10. f. de Iure fisc. lib. 19. c. 14.)*

Data
operâ { Totus ad fiscum. *Just. 9-1-39. - L. 3. & 6. penult. de Iure fisc. lib. 9. ad l. 1. p. 1. f. 18. 13.*

TERTIIUS MODUS ACQUIRENDI

JURE GENTIUM

est

Just. 9-1-39, 96, 97, 98. FRUCTUUM PERCEPTIO.

De Usuris & fruct. lib. 92. c. 1.

FRUCTUS { Quidquid ex re nostrâ provenit vel occasione rei.

583. NATURALES { Quos natura sine facto hominis producit.

SUNT *583.* INDUSTRIALES { Quos natura cum facto hominis producit.

584. CIVILES { Qui veniunt occasione rei, non ex re.

585. PENDENTES { Qui adhuc solo hærent. *L. 91. cod. de rei*

vel *519.* EXTANTES { Qui adhuc sunt in horreis. *Vend. (9-39)*

586. CONSUMPTI { Qui non amplius apparent.

8.31. f. de verb. sign.

Bonæ fidei possessor qui
PROPTER BONAM FIDEM
est loco domini, perper-
ceptionem facit suos
fructus.

INTERIM. *L. 2951. f. de usuris*

IRREVOCABILITER. *L. 1869. f. de aeq.*

Malæ fidei possessor tene-
tur restituere fructus
omnes perceptos et per-
cipiendos. *(L. 2. 19. 46. 47.)*

L. 6. f. de tei

Vend.

L. 95. f. de usuris

L. 6. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

L. 95. f. de aeq.

L. 1. 19. 8. 1.

QUARTUS MODUS ACQUIRENDI

JURE GENTIUM

est

TRADITIO. *Just. lib. 9. c. 1-8840, 41, 42, 43, 44, 45.*

2182. Modus acquirendi quo dominus qui jus et animum alienandi habet, rem corpo-
1198. *L. 7. cod. de aeq. poss. lib. 9. c. 32. L. 8. cod. de aut. empt. lib. 14. c. 1.*
1589. ralem ex justâ causâ transfert in accipientem

Aliquando in incertam
personam, ut JACTUS
MISSILUM, RES PRO DE-
RELICTIS HABITA.

NATURALIS { Fit de manu in manum. *L. 965. f. de aeq. L. 74. f. de rei vend.*

SYMBOLICA { Fit cum signum rei pro re traditur. *L. 966. f. de aeq. L. 74. f. de contr. Emp. (lib. 18. c. 1.)*

BREVIS
MANUS { Fit cum fingitur rem tradi ei qui jam
L. 13. f. de reb. cred. lib. 19. c. 1.
ex aliâ causâ eam possidet.

LONGÆ
MANUS { Fit cum fundus è longinquo demons-
L. 99. f. de solut. lib. 16. c. 3.
tratus emptori.

Non nudis pactis sed
TRADITIONIBUS do-
minia rerum trans-
feruntur.

L. 90. f. de aeq.

L. 1. 19. cod. deducat. lib. 8. 9. 54.

L. 69. f. fisi. f. de Egit. lib. 91. c. 2.

L. 51. f. de Reg. juris.

L. 20. cod. de partu (ab. 9. c. 3.)

Art. lib. 2. c. 2. AD RES INCORPORALES *L. 14 f. de Serv. (lib. 8. p. 1.)*
PERTINET

f. de Servitutibus lib. 8. c. 1. q. 3, 4, 5 & 6 SERVITUS. *Cod. de Serv. & aqua. lib. 3. c. 3.*

637.

Jus in re alienâ constitutum quo dominus aliquid PATI VEL NON FACERE in suo tenetur in alterius personæ vel rei utilitatem. *L. 1561 f. lib. 8. 1.*

687.

REALIS { Quæ debetur rei vel prædio ALIENO *L. 16 f. 4.* { Res sua nemini servit.
L. 12 communis reddituum - lib. 8. c. 1. *L. 26 f. de Serv. præd. urb. (8-2)*

Gut. 2-3-1.
cod. 2-3-2.

REALIS
RUSTICA

Quæ debetur prædio rustico { Quod colligendis fructibus destinatur.

Gut. 9-3-1.

Quatuor	ITER	Jus eundi ambulandi hominis, non etiam jumentum agendi vel vehiculum. <i>L. 16 f. lib. 8. 6.</i>
	ACTUS	Jus agendi vel jumentum, vel vehiculum. <i>Continetiter per consequentias.</i>
	VIA	Jus eundi et agendi et ambulandi. <i>Continetiter et actum principaliter.</i>
	AQUÆDUC-TUS	Jus aquæ ducendæ per fundum alienum. <i>L. 11 cod. de Serv. L. 10 f. (8-2)</i>

P. 5 f. de Servitut.

Duplex

L. 1 f. de Servitut.

Duplex

Minus	AQUÆ HAUSTUS.	<i>L. 20 f. 3 f. 1 f.</i> <i>De Serv. p. 1 ad. Eusticorum</i>
	PECORIS AD AQUAM APPULSUS.	<i>L. 6. 8. 1 f.</i> <i>Eusticorum</i>
	PASCENDI.	<i>L. 4. f.</i> <i>lib. 8. c. 3.</i>
	CALCIS COQUENDÆ.	<i>L. 36. 37 f.</i>
ARENÆ FODIENDÆ.	<i>L. 18. 9 f.</i>	

687.

Gut. 9-3-1.

REALIS
URBANA

{ Quæ debetur prædio urbano.

Quod habitationi destinatur. *L. 198 f. de verb. s.*

Contra regulam generalem, teneatur reficere parietem ruinosum.

Septuples	ONERIS FERENDI	Jus quo vicinus tenetur ferre onus ædium vicini. <i>L. 36 f. de Serv. p. 1 ad. urb.</i>
	TIGNI IMMITTENDI	Jus quo vicinus tenetur pati ut foramen fiat in suo pariete ut tignum quiescat. <i>L. 4 f. de Serv. vnu. (8-5)</i>
	STILICIDII VEL FLUMINIS RECIPIENDI	Jus quo vicinus tenetur pati stillicidium vel flumen vicini in aream suam. <i>L. 10. 21. 41 f. de Serv. urb. vnu.</i>
	(funni immittendi. L. 8. 5 f. in Serv. vnu.)	STILICIDIUM cadit guttatum.

<i>Jus. 2.3.1.</i> <i>Jus. 2.3.1.</i> <i>675.</i> <i>676.</i> <i>677.</i> <i>678.</i> <i>cot. 2.3.1.</i>	STILLICIDI VEL FLUMINIS NON RECIPIENDI ALTIUS NON TOLLENDI ALTIUS TOLLENDI NE LUMINIBUS OFFICIATUR	<p>Jus quo vicinus prohibetur stillicidium vel flumen suum in aream vicini immittere.</p> <p>Jus quo vicinus prohibetur ædes suas tollere altius.</p> <p>Jus quo vicinus potest ædes suas tollere altius.</p> <p>Jus quo vicinus prohibetur nostris luminibus officere.</p>	<p><i>L. 20, 21 de serv. urb. urb. 8-9.</i></p> <p><i>L. 19 ff. de serv. urb. 8-9.</i></p> <p><i>L. 1 ff. de serv. urb. 8-10.</i></p> <p><i>L. 1 ff. de serv. urb. 13, 92, 93, 15, 16, 14, 40. —</i></p>
--	---	---	--

{ Quæ debetur personæ.

<i>Jus. 2.4.1.</i> <i>L. 1 ff. de usus fructu.</i>	USUS-FRUCTUS. <i>578., 585., 592., 599., 605., 609.</i>	<p>Jus alienis rebus utendi fruendi, salvâ rerum substantiâ.</p>	<p><i>L. 1 ff. de usus fructu. (7-1) - L. 95 ff. de verb. sig.</i></p>
	DUPLEX	<p><i>VERUS</i></p>	<p>Constituitur in rebus NON FUNGIBILIBUS.</p>
PERSONALIS	Triplex	<p><i>QUASI USU-FRUCTUS.</i></p>	<p>Constituitur in rebus FUNGIBILIBUS, prestitâ cautione.</p>
		<i>585.</i>	<p><i>L. 119, 7, 11 ff. de usus fructu. (7-5.)</i></p>
<i>639., 686.</i> CONSTITUITUR	Usus.	<p>Jus alienis rebus utendi, salvâ earum substantiâ.</p>	<p><i>L. 1, 7, 14, 19 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>
		<i>631., 634.</i>	<p>Jus alienas ædes inhabitandi salvâ earum substantiâ.</p>

{ Jus alienas ædes inhabitandi salvâ earum substantiâ.

{ Usuarius fructus percipit AD NECESSITATEM

{ Usuarius fructus OMNES percipit.

{ Quæ primo usu non consumuntur.

{ *L. 1 ff. de usus fructu. (7-9.)*

{ Quæ primo usu consumuntur.

{ *L. 1 ff. de usus fructu. (7-5.)*

{ Usuarius fructus percipit AD NECESSITATEM

<i>639., 686.</i> <i>CONSTITUITUR</i>	Pactionibus. Stipulationibus. <i>899.</i> Testamento.	<p><i>L. 5 ff. de servit. - L. 3, 6, 10 & 16 ff. communia. (8-1) -</i></p> <p><i>L. 19 ff. de usus fructu. (7-1) -</i></p> <p><i>L. 34 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) -</i></p>	<p>Quod est speciale in servitutibus realibus.</p>
		<p><i>L. 6 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 18, 5, 6, 13, 22, 23, 24, 16, 7, 92 ff.</i></p>	<p>Non utendo. <i>L. 6 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 18, 5, 6, 13, 22, 23, 24, 16, 7, 92 ff.</i></p>
<i>706., 709.</i> EXTINGUITUR	Confusione.	<p><i>L. 8 ff. (8-6.) - L. 17 ff. commun. pred. (8-4) - L. 10, 92, (8-9.) -</i></p> <p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 18, 5, 6, 13, 22, 23, 24, 16, 7, 92 ff.</i></p>	<p>Cum utriusque prædii idem fit dominus. <i>L. 1 ff. que. serv. am. (8-6.) - L. 90 ff. (8-2.) - L. 27 (8-3.)</i></p>
		<p><i>L. 1 ff. (8-6.) - L. 17 ff. commun. pred. (8-4) - L. 10, 92, (8-9.) -</i></p> <p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 18, 5, 6, 13, 22, 23, 24, 16, 7, 92 ff.</i></p>	<p>Remissione. <i>L. 8 ff. (8-6.) - L. 17 ff. commun. pred. (8-4) - L. 10, 92, (8-9.) -</i></p>
<i>706., 709.</i> Interitu rei servientis.	Morte.	<p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>	<p>Non utendo. <i>L. 6 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 18, 5, 6, 13, 22, 23, 24, 16, 7, 92 ff.</i></p>
		<p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>	<p>Interitu rei servientis. <i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>
<i>709.</i> Cessione facta domino proprietatis.	Naturali aut civili.	<p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>	<p>Morte. <i>L. 1 ff. de usus fructu. (7-8.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>
		<p><i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>	<p>自然i aut civili. <i>L. 1 ff. de serv. urb. pred. (8-9.) - L. 10 ff. de usus fructu. (7-8.)</i></p>

P R I M U S M O D U S A C Q U I R E N D I
S I N G U L A R I S

J U R E C I V I L I

2219. est

U S U C A P I O.

Tebiq. gelamitt. possell. f. lib. li-89. >

2219. U S U C A P I O.

2219. P R A E S C R I P T I O L O N G I T E M P O R I S.

Jut. 9-6-13.	Acquisitio dominii per continuationem possessionis temporis à lege definiti. Acquirebat dominium.	§. 3 f. De usul. (li-9.)	Exceptio quâ possessor bonæ fidei repellit verum dominum rem suam tardiūs vindicantem propter longi temporis possessionem. L. 9. cod. de præ. long. temp. (9-33) Acquirebat exceptionem tantum.
	Locum habebat in rebus omnibus mobilibus ubique, et in immobilibus soli italici.	L. 9 f. De usul. et utue. (li-9.)	Locum habebat in rebus immobilibus soli provincialis.
	Erat juris civilis. l. xii tab. tab. 6 cap. 1.		Erat juris prætorii.
	Requirebat annum pro rebus mobilibus, biennium pro rebus immobilibus.	f. ulp. c. 19. §. 8.	Requirebat decennium inter præsentes et vicennium inter absentes. L. 12 cod. de præ. long. temp. (9-33) f. nos. 119 cap. 8.

S U B L A T I S D I F F E R E N T I I S

A D

U S U C A P I O N E M s e u P R A E S C R I P T I O N E M.

P. un. cor. de usul. temp. (9-31.)

BONA FIDES	{ Opinio justæ possessionis.	2205.	{ Requiritur saltem initio.
JUSTUS TITULUS	{ Idoneus ad transferendum dominium.	2205.	
Quinque	{ 2201, 2206, 2207. l. 1 cod. commun. De usul. ap. (9-30).		Non sufficit possessio
l. 2-6	Detentio rei ANIMO DOMINI.		NATURALIS seu nuda rei detentio. 2205.
§ 10, 11, 12.			
et	{ 2228, 2229.	L. 9 f. 19 f. pro excepto (li-4)	Inter DEFUNCTUM et HÆREDEM, et sufficit defuncto bona fides.
Conditiones	Non interrupta	L. 4 cod. de usul. p. loc. (9-30) continuatur	Inter VENDITOREM et EMPTOREM, et requiritur in utroque bona fides initio.
	2230, 2231.		
	2240, 2241.		
Requiruntur	TEMPUS A LEGE DEFINITUM	{ Pro rebus MOBILIBUS. TRIENNIVM. Pro rebus IMMOBILIBUS.	DECENNIVM inter præsentes. 2255, 2256. VICENNIVM inter absentes. 2255, 2256.
l. 2-6		2245, 2251, 2252.	
§ 9, 10, 11, 12,	UT RES NON SIT VITIOSA	Res extra commercium, Res furtivæ, vi possessæ.	{ Nisi vitium purgetur, re reversâ in potestatem domini. l. 1, 7, 8. (9-16)
7, 8, 9.		int. 1598, 2116, 2117, 2118, 2119.	

SECUNDUS MODUS ACQUIRENDI
SINGULARIS
JURE CIVILI

est

893, 894. DONATIO. lib. 39 q. 3 R. C.

<i>Gust. 9-7-84.</i> <i>Just. 2-7-1.</i> <i>Triplex</i>	<i>{ Mera liberalitas, nullo jure cogente, in accipientem collata. L. 694 f. de reg. iuri. 932.</i> <i>L. 94 f. de donat. (lib. 39 q. 3)</i>	<i>L. 16 f. (93-95)</i>	<i>Conferri potest in IGNORANTEM ET ABSENTEM.</i>
<i>1091, 1100.</i> <i>PROPTER NUPTIAS</i> <i>Just. 2-7-9.</i>	<i>{ Fit propter mortis sus- picionem L. 93 f. de mortis causa don. (lib. 39 q. 3) & l. ult. 68. de donat. caus. in. (lib. 39 q. 3)</i>	<i>Est revocabilis</i>	<i>Tribus modis</i>
<i>MARITUS</i> <i>Just. 2-8-81.</i> <i>1954, 1961, 2265.</i>	<i>{ Fit sine ullâ mortis sus- picione 938</i> <i>L. 93 cod. de donat. (8-54).</i>	<i>Est irrevocabilis</i>	<i>953, 955, 957, 958</i> <i>Nisi 953, 960, 965.</i>
<i>PUPILLUS</i> <i>Just. 9-8-9.</i> <i>1124, 1179.</i>	<i>{ L. 16 f. de donat. ante nuptias vel propter Fit à marito in uxorem dotis compensandæ causâ. (lib. 39 q. 3)</i>	<i>L. 16 f. de reg. iuri.</i>	<i>Ex constitutione Justin. tam ante quam post fieri potest. L. 90 cod. de donat. ante nupt. vel.</i>
<i>CREDITOR</i> <i>Just. 9-8-1.</i> <i>2078-9084.</i>	<i>{ Licet dominus fundi dotalis, non potest eum ALIENARE INVITA UXORE, OBLIGARE CONSENTIENTE UXORE L. un. 615616 cod. de r. uxor. (lib. 39 q. 13.)</i>	<i>Ex lege Juliâ</i>	<i>NEQUE ALIENARE NEQUE OBLIGARE potest, sive mu- lier consentiat, sive reffra- getur. L. 94 f. de iuri et. (lib. 23, 202) L. 5 cod. eod. (lib. 39 q. 13.)</i>
<i>Excipiuntur</i> <i>Just. 9-8-81.</i>	<i>{ Licet dominus, non potest alienare res suas sine autoritate tutoris</i>	<i>L. 9 f. de aut. tut. (lib. 96 q. 8.)</i>	<i>Nec mutuam dare pecu- niam</i>
<i>PER FILIOS</i>	<i>{ Licet non dominus potest alienare pignus. L. 238 q. 9 f. de verb. sig.</i>	<i>Statim</i>	<i>Si pactum sit de distra- hendo pignore</i>
<i>(1) Ut sup. pag. 7.</i>	<i>{ Post unam denuncia- tionem</i>	<i>Post trinam</i>	<i>Reprobatur pactum com- missorum de pignore cre- ditori acqui- rendo, si de- bitor non sol- vat. 2078.</i>

DOMINIUM ACQUIRIMUS

L. 10 f. de aq. rer. dom (lib. 41 q. 8.)

P E R N O S

S E D E T

Per quos acquirimus quidquid ipsi acquirunt. Just. 9-9 - 2078. L. 10 f. de aq. rer. dom

(1) Ut sup. pag. 7.

J. lib. 15. C. 1 - lib. 49. C. 17. [EXCEPTIS PECULIIS.] Cod. lib. 4. C. 26 - lib. 19. C. 11

PECULIUM	{ Pusilla pecunia quam filius separatam habet à rationibus paternis. a. 583 ff. De Peculio. (lib. 15. C. 1.)	
	<i>Jut. 2-9-1-</i>	
CASTRENSE	{ Quod filius acquirit in militiâ armatâ	<i>a. 1 ff. De Castri - peul. (lib. 49. C. 1.)</i> <i>a. 4815 eod.</i>
QUASI CASTRENSE	{ Quod filius acquirit in militiâ togata	<i>a. 3 Cod. De castri - peu. (lib. 19. C. 1.)</i> <i>a. 1. cod. (lib. 19. C. 1.)</i> <i>a. 8. cod. (lib. 9. C. 8.)</i>
PROFECTITIUM	{ Quod filius acquirit ex re patris vel ejus contempla- tione	<i>a. 4831 ff. De donat. (lib. 6. C. 20.)</i>
<i>Jut. 2-9-1.</i>	<i>a. 12 cod. de collat. (lib. 6. C. 20.)</i>	Pertinet pleno jure ad filium. Pertinet pleno jure ad patrem
ADVENTITIUM	{ Quod filius acquirit aliun- de quam ex re patris	<i>a. 6 cod. De bonis que libas (6.61.)</i> <i>a. uel. cod. de collat. (-6-60)</i>
<i>Jut. 2-9-1.</i>	<i>a. 11 ff. 4. 8. 9. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1096. 1097. 1098. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1196. 1197. 1198. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1296. 1297. 1298. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 13</i>	

HÆREDITAS DIVIDITUR				
I N				
D U O D E C I M				
Partes seu uncias.				
Una	UNCIA			
Duae	SEXTANS			
Tres	QUADRANS			
Quatuor	TRIENS			
Quinque	QUINCUNX			
Sex	SEMIS			
Septem	SEPTUNX			
Octo	BES			
Novem	DODRANS			
Decem	DEXTANS			
Undecim	DEUNX			
Duodecim	AS			
A L I Q U A N D O				
I N				
Viginti	DUPONDIVM			
Quatuor				
Triginta - sex	TRIPONDIVM			
Gut. 9-10-1.		CALATIS COMITII	In comitiis populi romani.	Ulp. f. 90-62. Instar legum.
Olim		IN PROCINCTU	A militibus ituris in prælum.	Quia præcingebantur. Ulp. eod.
Gut. 9-10-1.		PER ÆS ET LIBRAM	Per imaginariam hæ- reditatis venditionem co- ram quinque testibus libripende et familiae emptore.	Olim idem ac hæres. Ulp. f. eod.
Gut. 9-10-1.		Quadruplex		
Gut. 9-10-1.		PRÆTORIUM	Coram septem testibus adhibitis eorum signa- culis. 998 d. 90ff. qui test. (98-1)	
Gut. 9-10-10.		SCRIPTUM	Per scripturam coram septem testibus adhi- bitis eorum signaculis, eorumque et testato- ris suscriptionibus.	Uno 998 d. 91 ad. (6-99) contextu.
Deinde		969, 976.		Eodem annulo.
Gut. 9-10-11.		NUNCUPA- TIVUM 969, 971.	Vivâ voce coram septem testibus. 998 d. 91 ad. 96 ad. de test. 95 quemad. (6-90.)	Filius non po- test esse test- atis. 190 ff. qui test.
Quadruplex		OLOGRAPHUM 969, 970, 1003.	Propriâ manu testatoris scriptum et subscrip- tum.	Inter liberos. d. 91 ad. de test. in auth. ch. 104. 107 cap. 1.
Gut. 9-11.		MILITARE 981, 983.	Quocumque modo cons- tet de voluntate mi- litis.	Remissis om- nibus so- lemnitatibus. f. 1083 ad. eod. (6-91.)
				Valent per tem- pus militiae et intra annum post missio- nem honest- tam.

MODO ADHIBEANTUR SOLEMNITATES

EXTERNÆ	CIRCA	Qualitatem et numerum testium.	971-996.	{ Ut supra.
	PURAM	{ Titus hæres esto.	{ Institutio est caput et fundamentum testamenti.	{ Just. 9-90-9.
		ADJECTIO	Quæ actum suspendit in incertum et futurum eventum.	
	Circă	POSSIBILIS	Quæ non repugnat naturæ, legibus aut bonis moribus.	{ Debet adimpleri.
	INSTITUTIO- NEM	IMPOSSIBILIS	Quæ repugnat naturæ, legibus aut bonis moribus.	{ 1.3 fidei com. (98-1.) Habetur pro non scriptâ. c. 18 ab. 98 - 8.7.
	100%.	CASUALIS	Quæ pender à casu	{ Non potest adiri hære- ditas nisi adimpleatur.
	1040.	POTESTATIVA	Quæ pender à voluntate ejus cui imponitur. d. 20ff de annuis leg. ab. 98 - c. 1.	
	CONDITIONE	MIXTA	Quæ pender partim à casu, partim à voluntate.	{ Saltem ex parte ejus cui imponitur. d. 948 A de statu liberis (40-7.).

CIRCA	INSTITU-	TIONEM	AFFIRMATIVA { Quæ consistit in faciendo d. 15 f. de con. iur. (98-7.)	Debet adimpleri.
			NEGATIVA { Conditio de cunctate - 104. 92 cap. 138 Quæ consistit in non faciendo d. 9 cod. de con. iur. lib. 6. cap. 11.	Præstita cautione Mucianæ, statim aditur hæreditas. d. 15 f. de con. iur. (98-7.) H. 7, 101, 106 f. (38-21)
IN	DIEM	1041.	Si plures sint conditiones.	
			CONJUNCTIM { Omnes debent adimpleri 15 f. (98-7.)	Hoc et illud.
HÆREDIS	INTERNAE	Generis	DISJUNCTIM { Unam sufficit adimpleri 148 f. 81 eod.	Hoc vel illud.
			Dies CERTUS { Detrahitur	Nemo potest pro parte temporis testatus, pro parte intestatus decedere. d. 7 f. de reg. iuri.
HÆREDUM	Vel	Et	INCERTUS { Habetur pro conditione. 175 f. (98-7.) / 4. 8. eod. (8-9.)	
			{ Successor in universum jus quod defunctus habuit tempore mortis. 19912 f. (98-5.)	
HÆREDIS	Vel	CIRCA	NECESSARI { Servi in testamento instituti et manusmissi	Habent beneficium SEPARATIONIS. d. 15 f. de separat. (42-7.)
			SUI ET NECESSARI { Filii in potestate et in primo gradu	Habent beneficium ABSINTIONIS. d. 6 f. (42-5.)
HÆREDUM	EXHÆREDA-	TIONEM	VOLUNTARI { Extranei extra potestatem	Habent beneficium INVENTARII.
			d. 15 f. de con. iur. (98-7.)	
HÆREDUM	Vel	CIRCA	IN PRIMO GRADU { Tot quot voluerit potest quis hæredes instituere.	Succedunt æqualiter { Sipartes scriptæ ASSEM superant, fit transitus ad DUPONDIUM.
			d. 7 f. 14-2.	Ex parte assignatâ
HÆREDUM	EXHÆREDA-	TIONEM	890, 895. { SUBSTITUTIO { Institutio hæredis in secundo vel ulteriori gradu. 104. 159.	
			1048, 1074. { VULGARIS { Fit à quolibet testatore cuilibet hæredi in casum non aditæ hæreditatis	Finitur ADITA HÆREDITATE
HÆREDUM	EXHÆREDA-	TIONEM	Vel { 898. { d. 1 f. de vulg. y pup. subl. (98-6.)	(d. 15 f. (6-26.)
			IN TRIPLEX { PUPILLARIS { Fit à parentibus virilis sexū liberis impuberibus in potestate constitutis et in alterius potestatem non recasuris in casum mortis antè pubertatem.	Finitur PUBERATE fieri potest filio exhædato. d. 14, 15 f. (6-26.)
HÆREDUM	EXHÆREDA-	TIONEM	SECUNDO { EXEMPLARIS { Fit à parentibus utriusque sexū liberis furiosis aut prodigiis in casum mortis antè resipiscentiam	Finitur RESIPISCENTIA fieri potest tantum insti-tuto. d. 15 f. (98-6.)
			d. 9 cod. de resipub. et alii subst. (104. 6-8. 26.)	
HÆREDUM	EXHÆREDA-	TIONEM	Ademptio hæreditatis hæredibus suis rite facta. (104. 115 - Cap. 3.)	
			Vel { 104. 115 - Cap. 3.	

INTERNÆ

CIRCA	NOMINATIM <i>Just. 9-19, 1, 9 & s.</i>	IN FILIO HÆREDE SUO	Præteritus STATIM rumpit testa- mentum quod numquam potest convalescere. <i>d. 30th 1st (a8-q.)</i>
			Præteriti rumpunt testamentum AG- NASCENDO VEL QUASI AGNAS- CENDO. <i>Ulp. f. lit. 23 § 18. d. 1st 1st. (G-99) 1st d. 1st 1st. d. 931 f. de verb. sign.</i>
XHÆREDA- TIONEM	INTER CÆTEROS	IN FILIA ET NEPOTE	Præteriti habent jus accrescendi ad portionem AÆQUALEM, si con- currant CUM SUIS, ad DIMIDIAM, SI CUM EXTRANEIS. <i>d. 6 f. de iunct. bunt. (a8-q.)</i>
			<i>Ulp. f. 2-22 § 21. d. 931 f. (a9-1.)</i>
	IN POSTHUMA ET QUASI POSTHUMA		Modò aliquid eis legetur ne videan- tur præteritæ per oblivionem.
			<i>Ulp. f. 2-22 § 21. d. 931 f. (a9-1.)</i>

L. yff. De lib. & loith. (28-2.)
L. yff. De iij. Augst. (28-3.)
L. fij cod. De lib. præter (C-28.)
Præteritio est omissio

institutionis et exhae
redationis à patre.

Præteritio matris habetur pro exhæredatione.

Ex constitutione Justi- *s. 3. ff. de iug.*
niani , parentes om- *ejus. (a. 8. - 9.)*
nes tenentur nomi- *s. f. s. cod.*
natim instituere vel *(G. 9. 8.)*.
exhæredare liberos om-
nes suos.

EXPOSITIS MODIS QUIBUS TESTAMENTA ORDINANTUR

Inst. B-17. EXPO NUNTUR MODI QUIBUS

		INJUSTUM	{ Defectu vel unius ex solemnitatibus externis.	<i>f. 1 ff. de iij. iugt. (38-9.)</i>
1001. 1040.	IPSO JURE	RUPTUM	{ Agnatione sui hæredis, vel posteriore testamento perfecto.	<i>l. 20. 21. cod. (6-9.)</i>
1096. 1095.	Jut. 9-179	IRRITUM	{ Quâlibet capitris diminutione testatoris.	<i>L. 8 ff. de iij. iugt.</i>
189.	189.	DESTITUTUM	{ Defectu hæredis.	<i>f. 18. f. De reg. iuris.</i>
O F F I C I O J U D I C I S		INOFFICIOSUM	{ Quod factum est contra officium pietatis	<i>f. 1 ff. de ioff. Ext. lib. 5. c. 9. - cod. 9 - 9</i>
Gut. 9-18.	919. 920.	QUERELA	{ Imploratio officii judicis quâ petitur rescisio testamenti eo colore quod testator non erat omnino sanæ mentis.	<i>L. 2. f. 1 ff. de ioff. Ext.</i>
		LIBERIS	{ A patre injustè exhæredatis, à matre præteritis.	<i>L. 5 ff. cod.</i>
		PARENTIBUS	{ Præteritis in testamento liberorum.	<i>L. 18. 19 ff. cod.</i>
		FRATRIBUS AUT SORORIBUS	{ Præteritis in testamento fratum aut sororum, TURPI PERSONA PRÆLATA.	<i>L. 27 cod. cod.</i>
Arguitur	Competit			
		Cessat	{ Si liberi sint justè exhæredati.	<i>Nov. 115 cap. 3.</i>
Quatuor autem astia mortis Iudiciora tractantur, deinceps vero faciunt h. quinq. vel ultra.				
			{ Si filio relictâ sit legitima.	<i>Nov. 18-19.</i>
			{ Vel minus, propter ACTIO- NEM AD SUPPLEMENTUM.	
			{ Accipiendo	<i>Nisi ex ne-</i>
			{ defuncti.	<i>f. 8 ff. 10 ff. Nov. 18-19.</i>
			{ legatum	<i>cessitate.</i>
			Morte exhæredati ante motam querelam.	<i>L. 6. 7. 19 f. de ioff. & f. 8 ff. 14 ff. 1436 cod. cod.</i>
			Lapsu quinquennii.	<i>L. 16 ff. 9 ff. cod. de ioff. Ext. (9-28.)</i>

TERTIUS MODUS ACQUIRENDI
SINGULARIS
JURE CIVILI

est

f. lib. { 070, 071, 072 | 073, 074, 075 | 076, 077, 078 | 079, 080, 081 } — LEGATUM.

*Just. 2-96-1. { Donatio quædam à defuncto relictæ, ab hærede prestanta.
1002, 1014. { d. 36 ff. de legat. 2. 1. 033 ff. (29-4) d. 34 & 12 ff. de legati 1. }*

<i>Olim</i> <i>Quadruplex</i>	PER VINDICATIONEM <i>Verbis directis ad legatum</i>	TITIUS VINDICATO TIBI. <i>HÆRES MEUS DAMNAS ESTO DARE.</i>	Legari poterant RES TESTATORIS. <i>Dabatur ACTIO IN REM.</i>
	PER DAMNATIONEM <i>Verbis directis ad hæredem CUM DAMNATIONE</i>	HÆRES MEUS SINITO TITIUM CAPERE.	Legari poterant RES TESTATORIS, HÆREDIS, ET ALIENÆ. <i>Dabatur ACTIO IN PERSONAM.</i>
	PER SINENDI MODUM <i>Verbis directis ad hæredem CUM ROGATIONE</i>	HÆRES MEUS EX PARTE PRÆCIPITO TIBI.	Legari poterant RES TESTATORIS ET HÆREDIS. <i>Dabatur ACTIO IN PERSONAM si res hæredis.</i>
	PER PRÆCEPTIIONEM <i>Verbis directis ad cohæredem ex parte</i>	IN REM <i>IN PERSONAM</i> <i>HYPOTECARIA</i>	Dabatur ACTIO FAMILIÆ ERISCUNDÆ.
<i>Ex Justiniano</i> <i>unicum</i> <i>Just. 2-90, 26. 2.</i>	<i>d. 31 cod. de legati.</i> <i>Quibuscumque verbis</i> <i>d. 1. cod. comuni. de leg. (6-103.)</i>	<i>Actio triplex</i> <i>d. 34 & 8 ff. de legati 2.</i>	<i>1017.</i> <i>1018.</i>
<i>REI SUÆ</i> <i>Just. 2-90-11</i> <i>6. 12.</i>	<i>Post testamentum alienatæ</i> <i>1008.</i>	<i>Non valet.</i> <i>Valet</i>	<i>Si alienatio fuit VOLUNTARIA d. 15 ff. - (21-4).</i> <i>Nulla urgente necessitate. d. 19 ff. - (34-4).</i> <i>Fuit animus adimendi legatum. d. 34 & 9 cod.</i>
<i>REI IPSIUS LEGATARI</i> <i>LEGATARI</i> <i>1008.</i>	<i>Post testamentum alienatæ</i> <i>1008.</i>	<i>Non valet</i>	<i>Si alienatio fuit NECES- SARIA d. 11 & 12 ff. de leg. 9.</i> <i>Urgente rei familiaris ne- cessitate.</i> <i>Non fuit animus adimendi legatum.</i>
<i>REI ALIENÆ</i> <i>Just. 2-90-12.</i>	<i>Valet</i>	<i>d. 34 & 1 ff. de auro (34-1). <i>Si legata sit PURE d. 41 & 9 ff. de leg. 1.</i> <i>Quod ab initio non valet, tractu temporis convales- cere non potest ex REGULA CATONIANA d. 29 ff. de leg. iuri.</i></i>	<i>Quod nostrum est nos- trum amplius fieri non po- test.</i>
<i>1021.</i>	<i>Non valet</i>	<i>Si legata sit SUB CONDI- TIONE</i>	<i>Regula catoniana non po- test pertinere ad conditio- nalia.</i>
<i>1021.</i>	<i>Valet</i>	<i>Si testator SCIVERIT rem esse alienam. d. 39 & 4 ff. de leg. 1.</i> <i>Hæres tenetur eam redi- mere vel præstare estima- tionem. d. 61 ff. (99-2).</i> <i>Legatarius debet probare testatorem scivisse rem esse alienam. d. 14 & 9 de leg. 9.</i>	<i>Onus probandi incumbit ei qui agit.</i>
<i>1021.</i>	<i>Non valet</i>	<i>Si testator IGNORAVERIT rem esse alienam. d. 10 cod. de leg. (6-37).</i> <i>Si scivisset, fortè non legasset.</i> <i>Nisi legaverit PERSONÆ CONJUNCTÆ. d. 10 cod. de leg. (6-37). d. 10 ff. in fine (34-2).</i>	

Gut. 9-90-5.	REI PIGNORI OBLIGATAE	Valet <i>109.0.</i>	Cum onere luendi pigno- ris	AB HÆREDE	Si testator SCIVERIT rem esse pignori obligatam. <i>L. 57 f. de legati 1° d. 6. iud. de fideic. - 6-14.</i>	Onus pro- bandi incum- bit legatario.
					A LEGATARIO	Si testator IGNORAVERIT rem esse pignori obligatam. <i>L. 57 f. de leg. 1°</i>
REI ALIENÆ QUÆ PERVENIT AD LEGATA- RIUM VIVO TESTATORE	<i>Gut. 9-90-6b9.</i>	Non valet	<i>L. 88 f. de legati 2° L. 19 f. de obliqu. (44-7) Si pervenerit EX CAUSA LUCRATIVA L. 83 f. (45-1.)</i>		In quâ ille qui acquirit nihil amittit de suo.	Duæ causæ lucrativæ IN EUMDEM HOMINEM ET EAMDEM REM SIMUL concurrere non possunt. <i>Jut. 2-90-7</i>
					Si pervenerit EX CAUSA ONEROSA <i>L. 34 f. de leg. 1°.</i>	
REI ALIENÆ EX DUOBUS TESTAMENTIS EIDEM LEGATAE	<i>Gut. 9-90-6b9.</i>	Non valet	Si ex primo testamento REM consecutus fuerit. <i>L. 54 f. de leg. 1°</i>		Qui habet REM, habet ÆSTIMATIONEM.	
		Valet	Si ex primo testamento ÆSTIMATIONEM consecutus fuerit.		Qui habet ÆSTIMATIONEM, non habet REM.	
REI FUTURÆ UT FRUCTUS NASCI- TURI	<i>Gut. 9-90-7.</i>	Valet	Sive fructus nascantur, sive non <i>L. 94 f. de leg. 1° d. 19 f. de leg. 9°.</i>	Si fundus adjicitur DEMONSTRATIONIS causâ	TITIO LEGO CENTUM DOLIOS VINI EX FUNDO TUSCULANO.	Habetur pro LEGATO QUANTITATIS.
		Non valet	Nisi fructus nascantur <i>d. 105 f. de leg. 1°</i>	Si fundus adjicitur TAXATIONIS causâ	EX FUNDO TUSCULANO CENTUM DOLIOS VINI TITIO LEGO.	Exista inest conditio SI NASCANTUR.
NOMINIS	<i>Gut. 9-90-7.</i>	LEGO TITIO QUOD MIHI MÆVIUS DEBET. <i>L. 105 f. de leg. 1°</i>	Valet	Cedendo legatario actiones contra debitorem.	Non valet legatum, si nihil debeatur <i>L. 759 f. de leg. 1°</i>	Etiam si quantitas certa sit expressa.
LIBERATIO- NIS	<i>Gut. 9-90-12.</i>	LEGO TITIO QUOD MIHI DEBET. <i>L. 781 f. (lib. 94-11.9)</i>	Valet	Liberatione debitoris et fidejussorum.	Non valet legatum si nihil debeatur	Nisi quantitas certa sit expressa.
DEBITI	<i>Gut. 9-90-14.</i>	LEGO TITIO QUOD IPSI DEBEO. <i>L. 18 f. de leg. 1°</i>	109.3. Valet <i>L. 4. iud. de test. (G-90.)</i>	Si PLUS SIT in legato quam in debito	TEMPORE proximiore LOCO commodiore ACTIONE efficaciore <i>L. 66 f. de leg. 2° L. 99 f. de leg. 1°</i>	Si nihil debeatur non valet legatum, nisi quantitas certa sit ex- pressa.
DOTIS	<i>Gut. 9-90-15.</i>	LEGO UXORI MEÆ QUOD INTULIT IN DOTEM. <i>L. 122 f. lib. 94-8.4.</i>	Valet	Plus est in legato quam in actione de dote.	DOS peti poterat ANNUA BIMA TRIMA DIE, lega- tum STATIM.	Non valet le- gatum dotis, si mulier nihil intulerit, nisi quantitas certa sit expressa.
GENERALIS AUT QUANTITATIS	<i>Gut. 9-90-21.</i>	LEGO TITIO SERVUM, EQUUM, CENTUM, etc. <i>L. 37 f. de leg. 1°</i>	Valet	Etiam si testator nec genus nec quantitatem in bonis habuerit	Legata generis aut quan- titatis NUMQUAM PEREUNT.	Nec optimum legatarius eligiens, nec pessimum haeres solvere potest.

OPTIONIS. Iust. 2. 90. 2.	TITIUS OPTATO TIBI UNUM EX SERVIS MEIS.	{ d. 2. 8. 16. f. (33 - 8.) Valet Legatarius potest OPTIMUM eligere. d. 2. 9. 2. f. (6 - 2.)	Si decesserit ante optionem, non transmittit jus eligendi. Seu d. 2. 6. 1. f. (6 - 1.)
SPECIEI AUT CERTI CORPORIS Iust. 2. 90. 16. 17. 18.	LEGO TITIO STICHUM, CENTUM NUMMOS QUI SUNT IN ARCA.	Valet { Nisi perierit sine culpâ hæredis. 1. 2. 9. 5. f. d. leg. 9. 2.	DEBITORES CERTI CORPORIS LIBERANTUR INTERITU REI.
PURUM	In quo dies	CEDIT { A morte testatoris. 1. 2. 9. 1. f. quod dicitur. (28 - 2.) VENIT { Ab aditâ hæreditate.	CEDERE Quandò legatum INCIPIT DEBERI. 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2.
IN DIEM 1041	In quo dies	CEDIT { A morte testatoris. VENIT { Ab eventu diei.	DIES dicitur { 1. 2. 9. 1. f. quod dicitur. (28 - 2.).
SUB CONDITIONE Iust. 9. 90. 26.	In quo dies 1040.	CREDIT et VENIT { Ab eventu conditionis. 1. 2. 9. 1. f. (36 - 4.)	VENIRE Quandò legatum PETI POTEST.
SUB DEMONSTRA- TIONE 2. 90. 36.	Descriptio rei legatae vel personæ legatarii	LEGO TITIO DOMUM QUAM EMI A MŒVIO.	Falsa demonstratio non vitiat legatum. 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 1.
SUB CAUSA 2. 90. 31.	Ratio legandi in PRÆTE- RITUM tempus.	LEGO TITIO, QUAIA MEA NEGOTIA CURAVIT.	Falsa causa non vitiat legatum. 1. 2. 9. 1. f. d. libet et legatum. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
SUB MODO	Ratio legandi in FUTURUM tempus.	LEGO TITIO UT CONS- TRUAT MONUMENTUM.	1. 2. 9. 1. f. (28 - 2.) Modus debet adimpleri. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.) d. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
SI OMNES CONCURRANT	Dividitur. 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 1. 2. 9. 1. f. 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2.		
LEGATUM		RE TANTUM { Quibus res eadem legatur DIVERSA oratione	TITIO LEGO { Accrescit FUNDUM, MŒVIO LEGO { INVITO ET EUMDEM FUNDUM. SINE ONERE 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
RELICTUM	Si Pars	RE TANTUM { Quibus res eadem legatur DIVERSA oratione	TITIO { Accrescit ET MŒVIO { INVITO ET EUMDEM FUNDUM. SINE ONERE 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
PLURIBUS Iust. 9. 90. 8.	ALTER deficiens ACCRESCEIT DEFICIAT	RE ET VERBIS { Quibus res eadem legatur EADEM oratione	TITIO { Accrescit ET MŒVIO { VOLENTI ET EUMDEM FUNDUM. CUM SUO LEGO. ONERE 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
	1044. 1045.	CONJUNCTI { Quibus res eadem legatur EADEM oratione	TITIO { Accrescit ET MŒVIO { VOLENTI ET EUMDEM FUNDUM. CUM SUO LEGO EX ÆQUIS PARTIBUS. ONERE 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)
		VERBIS TANTUM { Quibus res eadem legatur EADEM oratione EX ÆQUIS PARTIBUS	TITIO { Accrescit ET MŒVIO { VOLENTI ET EUMDEM FUNDUM. CUM SUO LEGO EX ÆQUIS PARTIBUS. ONERE 1. 2. 9. 1. f. d. leg. 9. 2. 1. 2. 9. 1. f. (33 - 1.)

EXPOSITIS MODIS QUIBUS LEGATA CONSTITUUNTUR,

EXPONUNTUR MODI QUIBUS

ADIMUNTUR Just. 2-91-1.	VERBIS 1079	{ QUOD TITIO LEGAVI NON LEGO. Si testator ALIENAVERIT rem legatam ANIMO ADIMENDI.	L. 16 f. de adiuvandi (34-4.) L. 90 f. (33-9.)
			L. 11 f. de legati 3 ^o
TRANSFE- RUNTUR Just. 2-91-1.	FACTIS 1078	{ Cum legatum uni adimitur ut detur alteri. L. 5 f. de adiuvandi (34-4.)	{ Si uni posteā legaverit quod prius alteri legaverat, ambo erunt LEGATARII CONJUNCTI RE. 1045
			L. 190 f. de verb. siguit.
MINUUNTUR Just. 2-91-1.	LEGE FURIA 910, 921.	{ Cavebatur ne testator le- garet ULLI ultrā mille asses. <i>Usp. fr.</i>	{ Plurimis legando, SIN- GULIS MILLE ASSES, nullo lucro invitabat.
			{ Multis legando, lucro ni- mis parvulo invitabat.
LEGE VOCONIA 910, 921.	LEGE FALCIDIA 910, 921.	{ Cautum est ne testator posset legare ULTRA DODRANTEM bonorum, et si legasset ultrā, hæres posset DEDU- CERE QUARTAM. 8.1 f. (33-9.)	{ Qui legabat totam vel quasi totam suam substantiam, MORIEBATUR INTESTATUS, quia hæres NULLO VEL MINIMO LUCRO invitatus repudiabat. Ut ergo invitaretur, latæ fuerunt successivè leges FURIA, VOCONIA, FALCIDIA.
Just. 2-91-1.	F. 16.33 & 2. ad leg. falcid.	Deducitur	{ Ex legatis vel fideicom- missis singularibus si sit HÆREBITAS
			{ Deductis L. 90 f. ad leg. falcid.
Just. 2-91-3 f. 4.	QUARTA	EXHAUSTA vel ONERATA	{ Quando testator legavit TOTAM SUBS- TANTIAM.
			{ Quando testator legavit ULTRA DO- DRANTEM.
FALCIDIA 910, 920.	AB HÆREDIBUS	Si omnes concurrant.	{ IN SINGULIS HÆREDIBUS PONENDA EST RATIO
			{ LEGIS FALCIDIAE. 8.77. f. ad leg. falcid.
FALCIDIA 910, 920.	ET AB HÆREDE NON ONERATO	Cui accrescit PORTIO ONERATA.	{ Quia solvit NOMINE ALIENO.
			{ 8.16.15 & 78 f. ad leg. falcid. - L. 61 f. de legati 2 ^o
FALCIDIA 910, 920.	NON AB HÆREDE ONERATO	Cui accrescit PORTIO NON ONERATA.	{ Quia solvit NOMINE SUO.
FALCIDIA 910, 920.	CESSAT	{ Si hæres eam expressè prohibuerit, ad. aut. sed queuo (ib. 6 - 8. 49.) (ut 1. cap. 169.)	

A D U L T I M A S V O L U N T A T E S

Iust. 2.99-1. PERTINENT

		Cum tota hæreditas vel pars certa hæreditatis verbis precariis RELINQUITUR <i>L.99 § 3, L.18-77 § 18-L.98 § 6 ad. S.c. Grec. (ff) Lib. 98. c. 1)</i> (Avyel. 159.)		
	A FIDEICOM- MITTENTE	Qui rogit restituere.		
	FIDEICOM- MISSARIO	Cui restituitur.		
	Per FIDUCIA- RIUM	Qui rogatur restituere. <i>ad. S.c. Grec. (30-1.)</i>		
	SOLUTUM METU ONERUM	Aliquando repudiabat tūm PROPTER METUM onerum, tūm quia NUL- LUM LUCRUM erat.		
UNIVERSALE	SENATUS- CONSULTO TREBEL- LIANO	Cautum erat ut resti- tutā hæreditate ac- tiones UTILES in fidei- commissarium tran- sirent		
	I.º CAPITE SENATUS- CONSULTI PEGASIANI	Non DIRECTÆ, quia SEMEL HÄRES, SEM- PER HÄRES.		
Iust. 2.99-4.	COACTUM ADIRE	Cautum erat ut hæres rogatus restituere RE- TINERET QUARTAM. <i>Lep. f. 2.99 § 14. L. 1 c. 2. (Lib. 6. c. 49.) L. 3 c. 2.</i>		
FIDEICOM- MISSUM Iust. 2.99-1.	2.º CAPITE SENATUS- CONSULTI PEGASIANI	Cautum erat ut si hæ- res rogatus restituere nollet adire, COGE- RETUR NULLA RE- TENTA QUARTA. <i>L. 99 ff. c. 2. L. 16 ff. 68 c. 2.</i>		
Iust. 2.99-5. § 65 ff. 6.		I.º CAPITE	Cautum est ut pro parte restitutā ACTIONES HÄ- REDITARIE TRANSIRENT in fideicommissarium.	
IUST. 2.99-7.	Ex quibus JUSTINIANUS conflavit	SENATUS- CONSULTUM TREBELLIA- NUM	2.º CAPITE	Cautum est ut hæres RETINERET QUARTAM
			3.º CAPITE	Cautum est ut hæres recusans COGERETUR ADIRE periculo fideicom- missarii nullā retentā quartā. <i>L. 6 ff. ad. S.c. (30-1.)</i>
	SINGULARE	<i>L. 14 de legatis II:</i> Cum certa res aut certa summa verbis precariis relinquitur <i>L. 9 c. 2. Comun. de leg. (C. 22.) —</i>		Ab iis quibus vel damus, vel non adimimus

QUARTUS MODUS ACQUIRENDEI SINGULARIS JURE CIVILI.

Iust. 2.94,
A. 661, 2.9.{ Ab iis quibus
vel damus,
vel non
adimimus

Just. 2-94-1, 1, 2, 6, 9.	et CODICILLI	Testati vel intestati voluntas MINUS SOLEMNIS de eo quod quis post mortem suam fieri velit. <i>L. 2. 6 & 16 f. (lib. 39-7.)</i>	Successionibus testamen- tariis et legitimis inter- miscentur CODICILLI quia tam condito testa- mento fieri possunt quam non condito.
in	{ Testes quinque sufficient AD PROBATIONEM. <i>L. Ult. cod. De jure ad (6-96.)</i>		
quibus	{ HÆREDITAS neque DIRECTO DARI potest, neque DIRECTO ADIMI. <i>L. 2. cod. cod.</i>		<i>L. 16 f. De jure cod. (99-1.)</i>
	Sustinetur testamentum INJUSTUM, si apposita sit		

CLAUSULA CODICILLARIS	Per quam testator declarat se velle ut, si testamentum non valeat jure testamenti, valeat JURE CODICILLORUM. <i>L. 11 cod. De Cet. (7-9.)</i>	<i>L. 11 cod. De Cet. (7-9.)</i>
Cujus effectus est	Ut hæredes legitimi censeantur rogati hæreditatem restituere hæredibus in testamento scriptis, sibi retentâ <i>L. Ult. 6. 1 cod. De ced. ult. (6-96.)</i>	<i>L. Ult. 6. 1 cod. De ced. ult. (6-96.)</i>

L I B E R T E R T I U S.

D E F I C I E N T E HÆR E D I T A T E T E S T A M E N T A R I A

V E N I T *L. lib. 28 C. 6.*

Just. lib. 2. C. 1. HÆR E D I T A S *L. 89 f. & 181 de Reg. juri.*

Defertur	3. 11, 12, 24, 5, 6-7. <i>L. 11 cod. fau. eric. (29-26)</i> <i>lib. 118 cap. 1.</i>	Liberis in potestate et suis in primo gradu. <i>791.</i> <i>745.</i>	IN CAPITA <i>795, 938.</i>	Si sint <i>L. 10410 f.</i> omnes IN <i>791 lib.</i> <i>I. 0 GRADU. 38. C. 10.</i>	TOT fuit partes QUOT <i>sunt CAPITA.</i>
Ex	Et his qui veniunt LOCO SUORUM	Ex pretorio emancipatis Nepotibus ex constitutio- nibus principum	Liberis emancipatis Nepotibus filiâ	IN STIRPES <i>795.</i>	Si alii IN <i>I. 0 GRADU,</i> et alii IN <i>ULTERIORI.</i>
LEGE	2.º AGNATIS	Conjunctis per personas virilis sexus. <i>790.</i>		Jure repræsen- tationis. <i>799.</i>	<i>L. 2. cod. (6-94).</i> TOT fuit partes QUOT <i>sunt STIRPES.</i>

LEGITIMA

12.	Ex SENATUS- CONSULTO	Matri in successione	<i>L. 6 f. (lib. 28 - C. 17.)</i>
TABULARUM	Et his qui veniunt LOCO	TERTULIANO <i>Just. 2-9.</i>	<i>lib. 118 cap. 9.</i>
<i>Just. 2-1. 1.</i>	AGNATORUM	Ex SENATUS- CONSULTO <i>Just. 2-4.</i>	<i>Just. 2. cod. ad S. C. crypt. (lib. 2. C. 500-53.)</i>
EX JURE PRÆTORIO	<i>Just. 2-5.</i> 3.º COGNATIS <i>Just. 2-6.</i>	Conjunctis per personas feminini sexus, aut agnatis minimam capitum diminutionem passim. <i>790.</i>	<i>L. 4. cod. ad S. C. crypt. (lib. 2. C. 500-53.)</i>

SECUNDUS MODUS ACQUIRENDI UNIVERSALIS

est *lib. 37 - c. 1.*

BONORUM POSSESSIO

Duplex	{ DECRETALIS EDICALIS	{ Successio præatoria in universum jus defuncti. <i>l. 2 f. de bon. 30. l. 960 f. de reg. juri.</i> Datur CAUSA COGNITA. Datur SINE CAUSÆ COGNITIONE.	Ex TESTAMENTO	Duplex	{ CONTRA TABULAS SECUNDUM TABULAS	{ <i>l. 3 f. de bon. non 80 (37-4)</i> Datur liberis in testamento patris præteritis. <i>l. 1 f. (37-2)</i> Datur hæredibus scriptis in testamento, licet medio tempore testator amiserit testamenti factionem.
Duplex	AB INTESTATO	Quadruplex <i>Iust. 9-10-4.</i>	UND <small>E</small> LIBERI	UND <small>E</small> LEGITIMI	UND <small>E</small> COGNATI	<i>l. 169 f. (37-11)</i> Datur LIBERIS sive suis sive emancipatis. <i>l. 185, 60 f. (38-6)</i> <i>l. 994 & l. 94 lib. 38 c. 9</i> Datur AGNATIS. <i>l. 14 (lib. 38 - c. 8)</i> Datur COGNATIS. <i>l. 14 (lib. 38 - c. 8)</i> Datur VIR ET UXOR in bonis eorum vicissim. <i>l. 14 f. unde vir et uxor (38-11)</i>

TERTIUS MODUS ACQUIRENDI UNIVERSALIS

ACQUISITIO PER ADROGATIONEM

{ Acquisitio universalis quâ omnia bona adrogati, quæ capitis diminutione non pereunt, acquiruntur patri adrogatori. *l. 940 f. de adopt. (lib. 8. c. 18.) Iust. 9-11.*

QUARTUS MODUS ACQUIRENDI UNIVERSALIS

ADDIGTIO BONORUM LIBERTATIS CAUSA

{ Acquisitio universalis quâ omnia bona ejus, qui datis libertatibus sine successore decessit, acquiruntur ei qui libertates conservare et creditoribus satisfacere idoneè promittit. *Iust. 9-12*

SUCCESSIO PER SOLEMNES VENDITIONES

Sublatæ { Acquisitio universalis quâ omnia bona debitoris à creditoribus solemniter proscripta, acquirebantur bonorum emptori qui creditoribus tenebatur. *Iust. 9-10.*

SUCCESSIO EX SENATUS-CONSULTO CLAUDIANO

Sunt { Acquisitio universalis quâ omnia bona mulieris liberæ, quæ à consortio servi non cessaret post trinam denunciationem, acquirebantur cum muliere domino servi. *Iust. 9-13.*

J U S A D R E M V E N I T

EX

OBLIGATIONE

OBLIGATIO	Gut. 9-14-3. 129.	
	Juris vinculum quo necessitate adstringimur alicujus rei solvendæ. d. 978 (lib. 14. c. 7.) d. 129 Cod. (4-28)	
1101	NATURALIS	l. 981 d. 106. (14-7.) Solius juris naturalis vinculum. l. 98 818 (28-7.)
1102	Triplex	CIVILIS l. 8161 De reg. iur. Solius juris civilis vinculum.
	MIXTA	Juris naturalis simul et civilis vinculum, quo necessitate adstringimur alicujus rei solvendæ secundum nostræ civitatis jura.
	CONTRACTUS	Est duorum vel plurium in idem placitum consensus VERUS.
Ex	NOMINATI.	Qui NOMEN habent. Denominatio à jure civili introducta. Oritur ACTIO EX CONTRACTU denominata.
	INNOMINATI.	Qui CAUSAM habent. Implementum conventionis ex unâ parte. Oritur ACTIO EX PRÆSCRIPTIS VERBIS. d. 24. (19-5)
ORITUR	BILATERALES seu SYNALAGMATICI.	In quibus UTRIQUE contrahentes obligantur. l. 4688 (lib. 29. p. 4).
	UNILATERALES seu ANALAGMATICI.	In quibus UNUS tantum obligatur.
1101.	BONÆ FIDEI.	In quibus ex bono et æquo multa omissa supplentur.
	STRICTI JURIS.	In quibus nihil omissum suppleri potest.
EX QUASI CONTRACTU	De quo infrà, pag. 35. 1990 - 1971.	
EX DELICTO	De quo infrà, pag. 37. { 243	
EX QUASI DELICTO	De quo infrà, pag. 39. 1989 - 1983.	
	Nulla oritur actio	Inhibetur soluti repetitio. d. 108. (14-7.)
	Oritur actio	Perpetua exceptione eliditur.
		Si quis metu coactus, aut per errorem promiserit. 8. 112 f. de B. 7.
		Sola est VERA OBLIGATIO.
	Differunt à pacto quod est conventio quæ NEQUE NOMEN à jure civili NEQUE CAUSAM habet.	l. 9628 (14-7.) de pacti. (2-14).
	Utraque DIRECTA	Si uterque obligatur AB INITIO.
	Alia DIRECTA	Si unus obligatur AB INITIO, alter EX POST FACTO.
	Alia CONTRARIA	

IN CONTRACTI- BUS	1117.	<i>d. 18. 2. f. (lib. 1. - 3.)</i>	Omnis calliditas ad alium decipiendum adhibita.	Præstatur in omnibus contractibus , nec potest conveniri ut non præstetur. <i>1. 29. 8. (2 - 14)</i>	<i>1. 29. 8. f. Ita ad aliis 1. 18. 7 depositi (16 - 1)</i>
	1194.	<i>d. 22. 6. de q. Siga.</i>			
PRÆSTAN- TUR	1195.	CASUS	Eventus quem nemo prævidere potest , aut prævisum impedit.	Numquam præstatur , nisi ab eo qui eum in se sponte suscepit.	PRÆSTARE Est resarcire damnum datum DOLO.
	1148.	<i>d. 1 Cod. - (1 - 23.)</i>		<i>1. 26. f. de leg. 18.</i>	
CULPA		Factum vel omissum quo alteri nocet.	<i>d. 18. 2. f. evd.</i>	DOLUM	Datum CASU.
	<i>1. 29. 1. f. (9 - 9.)</i>	<i>d. 19. 1. f. (11 - 6.)</i>	Omissio diligentiae quam OMNES adhibent	In contractibus in quibus SOLIUS DANTIS utilitas est. <i>1. 21. 3. 6. f. 1. 29. 9. f. 29. 6. f. de verb. Siga.</i>	
Triplex	1982.	LATA	Omissio diligentiae quam DILIGENTES adhibent	In contractibus in quibus UTRIUSQUE utilitas est. <i>1. 10. 8. 5. 19. f. de leg. 10.</i>	CASPUM Datum CULPAM
	1989.	<i>d. 19. 1. f. (11 - 6.)</i>	Omissio diligentiae quam DILIGENTISSIMI adhibent	<i>d. 1. 29. 9. (10 - 6.)</i> In contractibus in quibus SOLIUS ACCIPIENTIS utilitas est.	

CONTRACTUS PERFICIUNTUR

RE	3 - 15.	Cum præter consensum requiritur TRADITIO REI	3 - 15. 1.	MUTUUM	De quo infra , pag. 29.
			3 - 15. 2.	COMMODATUM	De quo infra , pag. 29.
Quatuor	3 - 15.		3 - 15. 3.	DEPOSITUM	De quo infra , pag. 29.
			3 - 15. 4.	PIGNUS	De quo infra , pag. 29.
VERBIS	3 - 16.	Cum præter consensum requiritur CERTA VERBORUM CONCEPTIO	3 - 16.	UNICUS	STIPULATIO De quâ infra , pag. 30.
	3 - 17.	Cum præter consensum requiritur SCRIPTURÆ SOLEMNITAS	3 - 17.	UNICUS	LITTERARUM OBLIGATIO De quâ infra , pag. 31.
Modis	SOLO CONSENSU	Cum NIHIL PRÆTER CONSENSUM requiritur.	3 - 18.	EMPTIO VENDITIO	De quâ infra , pag. 33.
	3 - 19.		3 - 19.	LOCATIO CONDUCTIO	De quâ infra , pag. 33.
			3 - 20.	SOCIETAS	De quâ infra , pag. 33.
			3 - 21.	MANDATUM	De quo infra , pag. 34.

CONTRACTUS PERFECTI RE

sunt

MUTUUM Ex 1892 ad. 1916.	In quo res FUNGIBILIS ità alicui datur, ut ejus fiat, et is quandòque tantumdem IN EODEM GENERE restituat. L. 9. 9. f. de reb. cred. (102 - 1.)	In mutuo transfertur DOMINUM L. 9. 6. f. de reb. cred.	Oritur condictio CERTI EX MUTUO L. 9. 4. de reb. Cred.	L. 9. f. de reb. cred. 8. 9. 4. 4. 8. L. 13. f. lib 19. 6. 1.) Mutuanti contrà mutuatarium ad repetendam rem in eodem genere.	Si res mutuata perierit, perit mutuatio, quia RES PERIT SUO DOMINO.
			Oritur actio COMMODATI		
COMMODATUM Aut. 9-19. 9. 02 1895 ad 1891.	In quo res NON FUNGIBILIS utenda traditur ità ut finito usu RES EADEM restituatur. L. 9. f. & L. 8. commodati (103 - 6.)	Transfertur USUS L. 9. f. - Commodati.	DIRECTA	Commodi contrà commodatarium ad repetendam rem commodatam finito usu.	Præstatur culpa LEVISSIMA.
			CONTRARIA	Commodatario contrà Commodantem AD INDEMNITATEM. L. 13. f. & commodati.	L. 9. f. & L. 8. commodati.
DEPOSITUM Aut. 9-19. 9. 02 1915 ad 1960.	In quo res MOBILIS custodienda traditur ità ut quandòcumque deponenti placuerit, RES EADEM restituatur. L. 1. f. depositi (10-3) L. 9. cred. eod. Lib. 2. & 3. f.	Transfertur CUSTODIA L. 9. f. depositi.	DIRECTA	Deponenti contrà depositarium ad repetendum rem depositam quando deponenti placuerit. L. 1. 6. 15. f. depositi.	Præstatur culpa LATA, nisi depositum fiat IN CASU INCENDII AUT RUINÆ; tunc præstatur culpa LEVISSIMA.
			CONTRARIA	Depositario contrà deponentem AD INDEMNITATEM. L. 3. f. depositi	L. 1. 6. 15. f. depositi.
PIGNUS Aut. 9-19. 4. 02 1901 ad 1991.	In quo res MOBILIS à debitore creditori traditur in securitatem debiti ità ut soluto integro debito RES EADEM restituatur. L. 9. f. & 2. f. de pign. aut. (10-1.)	Transfertur POSSESSIO L. 9. 1. 9. f. de pign. (90-1.)	DIRECTA	Debitori contrà creditorem ad repetendum pignus soluto integro debito. L. 9. 6. 9. f. de pign. aut. (10-1.)	Præstatur culpa LEVIS
			CONTRARIA	Creditori contrà debitem AD INDEMNITATEM. L. 8. f. & 1. 5. eod.	L. 9. f. & 2. f. de pign. aut. Si res pignori data perierit, perit debitori, quia res perit suo domino.

CONTRACTUS PERFECTUS VERBIS

est

<i>Jut. 9 - 16 - 1.</i> Contractus stipulantis interrogatione et congruâ promittentis responso- constans. <i>d. 11 f. de verb. oblig. (45-1)</i> <i>d. 89 62 62 65 eod.</i>	Oritur Actio	CERTI EX STIPULATU <i>L. 244. 19 f.</i> <i>de reb. ead. (19-1)</i> INCERTI EX STIPULATU <i>Jut. 9 - 16 - 4.</i>	Si res certa in stipula- tationem deducta sit. <i>L. 244. 19 f. (45 - 1)</i> <i>L. 244. eod. d. 42. 35 & 95.</i> Si res incerta in stipu- lationem deducta sit.	Olim adhiberi debebant verba quædam solemnia SPONDÆ ? SPONDEO ; PRO- MITTIS ? PROMITTO. Ex constitutione Leonis verba quælibet opportuna fuerunt modò alter esset interro- gans , alter congruè res- pondens.
				<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> Dies statim CEDIT et <i>d. 16 6 f. de 9. oblig.</i> VENIT. <i>d. 61 61 eod.</i>
<i>PURA</i> <i>Jut. 9 - 16 - 1.</i>	Cui nec dies nec conditio adjicitur.	PROMITTIS-NE TE MIHI DATARUM 100 ?	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> DIES statim CEDIT et <i>d. 16 6 f. de 9. oblig.</i> VENIT. <i>d. 61 61 eod.</i>	
				<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> DIES statim CEDIT , et VENIT ab eventu diei.
<i>IN</i> <i>1185 61 188.</i> <i>DIEM.</i> <i>Jut. 9 - 16 -</i> <i>f. 965.</i>	Cui dies adjicitur.	PROMITTIS-NE TE MIHI DATARUM 100 KALENDIS PROXIMIS ?	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> DIES statim CEDIT , et VENIT ab eventu diei.	
<i>SUB</i> <i>CONDITIONE</i> <i>1175, 1181,</i> <i>1178, 1189.</i>	Cui conditio adjicitur.	PROMITTIS-NE TE MIHI DATARUM 100, SI NAVIS EX ASIA VENERIT ?	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> DIES CREDIT et VENIT ab eventu conditionis. <i>L. 244. 19 f. de reb. ead. (19 - 1)</i>	Si stipulator antè eventum conditionis de- cesserit , spem transmittit ad suos hæredes , quia qui con- trahit , SIBI ET SUIS HÆREDI- BUS contrahit.
<i>IN</i> <i>STIPULATIO</i> <i>Jut. 9 - 16.</i>	POSSIBILIS { Debet adimpleri <i>L. 107 f. de 4. 06 69.</i> IMPOSSIBILIS { <i>L. 95 61 67 86 eod.</i> <i>L. 16 11 f. de oblig. et art. (44 - 1)</i>	<i>L. 244. 19 f. de contr. stip.</i> Monet JUSTINIANUS adjicere stipula- tionem poenalem <i>1926.</i>	<i>L. 244. 19 f. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. de 4. 06 69.</i>	<i>NISI FECERIS,</i> <i>PROMITTIS-</i> <i>NE TE</i> <i>DATARUM</i> <i>100. DÖNNE</i> <i>NOMINE ?</i> <i>0183.</i>
<i>IN</i> <i>FACIENDO.</i> <i>1142.</i>	PROMITTIS-NE TE FACTURUM ?	<i>L. 244. 19 f. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. de 4. 06 69.</i>	<i>L. 244. 19 f. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. de 4. 06 69.</i>	<i>NISI FECERIS,</i> <i>PROMITTIS-</i> <i>NE TE</i> <i>DATARUM</i> <i>100. DÖNNE</i> <i>NOMINE ?</i> <i>0183.</i>
<i>PLURIMUM</i> <i>SIMUL.</i> <i>Jut. 9 - 17 -</i> <i>f. 1. 9.</i>	CORREI STIPULANDI <i>L. 1 f.</i> <i>(45 - 9.)</i>	Quibus separatim sibi eamdem rem stipulanti- bus idem promissor unâ responso spondet <i>L. 5 f. (45 - 9.)</i>	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> Singuli possunt SOLIDUM exigere	<i>UNA TAN-</i> <i>TUM RES</i> <i>omnibus</i> <i>debetur.</i> <i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i>
<i>Jut. 9 - 17 -</i> <i>f. 1. 10.</i>	CORREI PROMITTEN- DI. <i>L. 200, 1116.</i>	Qui separatim rem eam- dem in solidum eidem stipulanti promittunt. <i>L. 1182 (45 - 9.)</i>	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. (8 - 10)</i> Singuli SOLIDUM debent. <i>L. 244. 19 f. (45 - 9.)</i> <i>L. 145 f. de reg. ius.</i>	<i>UNA TAN-</i> <i>TUM RES ab</i> <i>omnibus</i> <i>debetur.</i> <i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. (8 - 10)</i> <i>L. 244. 19 f. (45 - 9.)</i> <i>L. 145 f. de reg. ius.</i>
<i>PER</i> <i>SERVOS</i> <i>Jut. 9 - 17 -</i> <i>f. 1. 11.</i>	<i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. (8 - 10)</i> <i>L. 244. 19 f. (45 - 9.)</i> <i>L. 145 f. de reg. ius.</i>	DOMINO Acquiritur <i>L. 244. 19 f. (19 - 9 - 1) 10 eod. de contr. stip.</i> <i>L. 107 f. (8 - 10)</i> <i>L. 244. 19 f. (45 - 9.)</i> <i>L. 145 f. de reg. ius.</i>	<i>Cujus jussu stipulatur</i> <i>vel</i> <i>DOMINIS</i> <i>Pro parte Dominica</i>	<i>Nisi JUSSU UNIUS TANTUM</i> <i>vel NOMINATIM UNI</i> <i>stipulatus sit.</i>

Jut. 3-21-8.	L. 14. quis latid. cog. (2-8.)	FIDEJESSOR est ille qui (1.º) PER STIPULATIO- NEM (2.º) SINE NOVA- TIONE (3.º) ALIENÆ OBLIGATIONI ACCEDIT.	Differt	(1.º) A REO CONSTITUTÆ PECUNIAE qui alterius obligationi accedit per nu- dum pactum prætorium. (2.º) Ab EXPROMISSORE qui alienam obli- gationem in se suscipit ita ut prior- rem debitorem liberet. (3.º) A MANDATORE qui principalem obli- gationem antecedit.	Fidejubere non possunt INFANTES, fulgur. FURIOSI, PRODIGI, SURDI <i>L. 14. 21-14.</i> ET MUTI, <i>L. 14. 21-14.</i> nec etiam MULIERES <i>oblig.</i> SENATUS- CONSULTO <i>L. 14. 21-14.</i> VELLEIANO					
9011. 9016.	L. 16. f. de fidej. (16-1)	UNIUS	vel	Quo unus ex fidejessoribus si solus conveniatur, potest, oppositâ excep- tione, compellere creditorem ut actiones suas dividat contrâ omnes fidejessores qui sunt solvendo tempore litis contes- tatae. <i>L. 13. cod. de fidej. (8-11)</i>	<i>9025,</i> <i>9036.</i> <i>9037.</i>					
FIDEJESSORIA	L. 17. 21-1.	PLURIM	Tunc omnes tenentur IN SOLIDUM.	renuncient	BENEFICIO DIVISIONIS EX HADRIANO <i>904. 99</i>	Quo unus ex fidejessoribus si solus conveniatur, potest, oppositâ excep- tione, repellere creditorem, donec discusserit facultates debitoris princi- palis. <i>L. 13. cod. de fidej. (8-11)</i>				
Jut. 3-21-1.	L. 17. 21-1.	Cuilibet obligationi etiam NATURALI v. g. obligationi pupilli. <i>L. 12. 11. 21-1</i>	Tunc obligatur CIVILITER	9013, 9018. Fidejissor potest obli- gari MAGIS, id est STRIC- TIORI VINCOLO, non IN MAJUS, id est IN MAJO- REM SUMMAM. <i>L. 17. 21-1.</i>	BENEFICIO CEDENDARUM ACTIONUM EX JURE PANDECTARUM <i>L. 17. 21-1.</i>	Quo unus ex fidejessoribus si conve- niatur, agenti creditorî solvere non tenetur, antequam sibi cedantur actiones à creditore contra debitorem et alios fidejessores. <i>L. 13. cod. de fidej. (8-11)</i>	<i>9028.</i> <i>9029.</i> <i>9030.</i> <i>9031.</i> <i>9032.</i>			
Jut. 3-21-1.	L. 17. 21-1.	Quæ potest accedere	Datur fidejubenti	Pro reo volente et scientie Pro reo ignorante Pro reo invito	Actio mandati (17-1) Actio (14-33.) negotiorum gestorum Nulla					
S T I P U L A T I O N E S D I V I D U N T U R										
I N										
Jud. 3-19-1.	JUDICIALES	Quæ ex mero judicis officio proficiuntur.	<i>L. 14. de verb. obli.</i>	{ Cautio de dolo.						
cod. 3-19-2.	PRÆTORIAS	Quæ ex mero prætoris officio proficiuntur.	<i>L. 14. 21-1.</i>	{ Cautio damni infecti.						
cod. 3-19-3.	CONVENTIONES	Quæ ex conventione partium proficiuntur.								
cod. 3-19-4.	COMMUNES	Quæ interdum à judge, interdum à prætore.	<i>L. 14. 21-1.</i>	{ Cautio rem pupili salvam fore.						

S T I P U L A T I O N E S D I V I D U N T U R

S T I P U L A T I O N E S C O N T R A C T A E

<i>Gut 9-90-1.</i> RATIONE RERUM <i>Gut 9-90-3.</i>	<p>Si res non sit in ho- <i>1.8985-110355 f. de Verb. oblig. Cls 1.</i> minum commercio, vel <i>d. 189 f. de Reg. iur.</i> in rerum naturā.</p>	<p>Si quis stipuletur REM SUAM sibi dari <i>1.810ff. de obl. Cls 7.</i></p>	<p>Vel alienam, in casum QUO SUA <i>1.91489 f. de Verb. oblig.</i></p>	<p>Valet</p>	<p>Si stipuletur rem suam in casum SI SUA ESSE DESIERIT.</p>
<i>Gut 9-90-3.</i> RATIONE FORMÆ <i>Gut 9-90-4.</i>	<p>Si quis promittat FAC- TUM ALIENUM <i>1119. 1165.</i></p>	<p>Nisi <i>1.9351 f. de Verb. oblig.</i></p>	<p>Promittat se curaturum ut alter det vel faciat.</p>	<p>Promittit FACTUM SUUM</p>	
FIUNT					
<i>Gut 9-90-5.</i> RATIONE INUTILES <i>Gut 9-90-5.</i>	<p>Si responsio non con- gruat interrogacioni.</p>	<p>PROMITTIS-NE TE DATURUM 100? PROMITTO EQUUM.</p>	<p>Nisi congruat PRO PARTE. <i>1.134 f. de Verb. oblig.</i></p>	<p>PROMITTIS- NE TE DATURUM 100? PROMITTO 50.</p>	
<i>Gut 9-90-6.</i> RATIONE PERSONARUM <i>Gut 9-90-6.</i>	<p>Si fiat sub conditione impossibili vel turpi. <i>1.131 f. de obl. iact.</i></p>	<p>Habetur UT JOCUS. <i>1.131 f. de obl. iact.</i></p>	<p>IN legato</p>	<p>Habetur UT MENDUM.</p>	
<i>1119.</i> <i>1196.</i> <i>1121.</i> <i>Gut 9-90-6.</i>	<p>Si quis ALTERI QUAM SIBI stipuletur. <i>d. 905 f. fin de Reg. iur.</i></p>	<p>Stipulationes inventæ sunt ut unusquisque acquirat QUOD SUA INTEREST.</p>	<p>Valet <i>1.98495 de Verb. oblig.</i></p>	<p>Si quis stipulatus sit <i>1.104 de Verb. oblig.</i> CREDITORI SUO</p>	<p>SIBI stipulatur</p>
<i>Gut 9-90-6.</i>	<p>Si quis</p>	<p>SIBI ET ALTERI <i>CONJUNCTIM</i> SIBI AUT ALTERI <i>DISJUNCTIM</i></p>	<p>Valet pro parte dimidia. <i>1.110 f. de Verb. oblig.</i> Valet in totum.</p>		<p>Alter adjicitur tantum SOLUTIONIS CAUSA.</p>
<i>cod. 9-90-6.</i> <i>cod. 9-90-6.</i>	<p>Inter PATREM ET FI- LIUM, Inter DOMINUM ET SERVUM.</p>		<p>Censentur UNA ET EADEM PERSONA.</p>		

C O N T R A C T U S P E R F E C T U S L I T T E R I S

est

<i>Gut 5-91-</i> LITTERARUM OBBLIGATIO	<p>Contractus quo is qui chirographo se ex mutuo debere confessus est, idque intrà biennium non retractavit, ex ipsis litteris obligatur etiamsi non acceperit pecuniam.</p>	<p>Oritur actio</p>	<p>Ex CHIROGRA- PHO</p>	<p>Ei cui datum est chi- rographum adversus eum qui dedit, nec retractavit, ad so- vendum quod fatetur se accepisse, licet re- vera non acceperit.</p>
--	--	-------------------------	---------------------------------	--

Gut. 3-99. C O N T R A C T U S P E R F E C T I S O L O C O N S E N S U

sunt

EMPTIO VENDITIO 9-94.	Contractus de RE tradendâ pro certo PRETIO IN PECUNIA NUMERATA constituto <i>quid de re videntur ab herede mutatio? (1.954.17A. (9-93))</i>	1589. PERFICITUR 4.1.83.44.3 4.1. A. De contr. Eupt. (18-1.)	Solo consensu re i. et pretii CONSUMMATOR	Oritur actio duplex et UTRAQUE DIRECTA	EMPTI 4.11.81.11(19-1) 4.1.90.4. (9-2.) 4.1.95.90 4.1.95.11(19-1)	Emptori ad rem consequendam Venditori ad preium consequendum	de pacti obscuris Præstatur d. 179.4. deret culpa juri. 160. LEVIS.	
1583. ad. 1701.	RE CONSTAT 1.95.94.2. et PRETIO 4.2.91(18-1.)	1589. Quæ sit in hominum commercio sive extet, sive spes sit eam extituram esse. <i>d. 4.8.1.0.1.9.1.9.1.7a contr. Eupt.</i>	Gut. 3- 31-3. Si res perierit	Perit emptori LICET NON SIT DOMINUS	Venditor est DEBITOR SPECIEI qui liberatur interitu rei <i>f. 1.10.1.1.8.1 12.5.1.9.0.2.</i>	Nisi res vendita ad mensuram vel gustum, perierit ANTEQUAM ADMENSA 1.95.8.5.4. (18-1.) DEGUSTATA FUERIT.		
Gut. 3-95-169.	Contractus de RE sub certâ mercede.	1.9.11.8.3 locati (19-9.)	UTENDÂ 4.1.6.3.11(18-1.)	Cum usus rei pro certâ mercede conceditur	LOCATOR CONDUCTOR	Oritur actio duplex	LOCATI 4.1.5.5.9.3.11 (19-9.)	Locatori ad consequendam mercedem. <i>4.1.11.8.3 4.1.1.9.5.6</i>
Gut. 3-95.	FACIENDÂ 1.9.1.9.5.6.	vel 1.9.8.4.11(19-9.)	Cum opus aliquid datur conficiendum	LOCATOR dat merce- dem, et CONDUCTOR opus.	UTRAQUE DIRECTA	CONDUCTI 4.1.5.5.8.11 (19-9.)	Conductori ad consequendam usum rei. <i>4.1.9.5.6 4.1.1.9.5.6</i>	
Utraque differt	AB EMPHITEUSI	Contractus quo prædium alicui perpetuo fruendum traditur sub annua pensione. <i>4.1.9.1.0.1.1.6.6.</i>	Datur	In EMPTIONE LOCATIONE IN EMPHITEUSI	PECUNIA MERCES PENSIO 4.1.9.1.0.1.1.6.6.	Pro fructibus. In recognitionem domini.		
Gut. 1831. ad. 1873. SOCIETAS Gut. 3-96.	Contractus de re vel operis communicandis, lucri in commune faciendi causa 1.9.9.8.1.1.7.0.11(19-9.)	GENERALIS 4.1.6.1.1.3. 4.1.9.1.11 PARTICULARIS 4.1.6.9.4.9 4.1.10.1.0.11(19-9.)	Omnium bonorum. 4.1.9.1.11 Unius rei vel negociationis	Oritur actio duplex	Gut. 3-96-9. PRO UTRAQUE DIRECTA 4.1.2.6.0.1.6.7 4.1.6.9.4.9(19-9.)	Socio adversus socium ad lucrum et damnum communi- candum.	Præstatur culpa LEVIS, sed in CONCRETO id est socius debet adhibere eamdem diligentiam quam adhibet in rebus suis.	

<i>Initio - 26-12-83.</i> INITUR <i>8.04.6 d.l.</i> <i>552 A.</i> <i>(19-1)</i>	MUTUO <i>CONSENSU.</i> <i>8.10.0 d.l.</i> <i>190 A.</i> <i>(19-1)</i>	Unde lucrum dividitur	PROUT <i>CONVENIT.</i>	Si nihil conyenerit	ÆQUALITER <i>X.9.8.178</i> ÆQUALITER. PRO <i>RATA</i> <i>X.6.8.200</i> INÆQUALITER.	Si quisque contulit Reprobatur societas LEONINA in quā unus lucrum, alter damnum sentit. <i>1.29.88 (19-1)</i>
--	--	--	----------------------------------	--	---	--

evd. 9-26. SOCIETAS

Just 3-26-4.	MUTUO DISSENSU	{ Unumquodque dissolvitur eodem modo quo colligatum est. <u>1.95A de reg. iur.</u>
3-96-5.	MORTE UNIUS EX SOCIIS	{ 1865. Nec transit ad hæredes, quia fides et industria socii eligitur. <u>d. 65 9 9 A. 6, 14 10 (14 - 2.)</u>
FINITUR 3-96-4.	RENUNCIA- TIONE	{ Modò fiat TEMPESTIVE. <u>1.65 9 6 f. (14 - 2.)</u> 1865.
9-98-6.	FINITO NEGOTIO	{ Si sit particularis. <u>1865.</u>
3-96-8.	CESSIONE BONORUM	{ 1865. Nisi cedat is qui operam tantum conferebat. <u>d. 4 8 18 4 4. 69 f. 1 frw seruo (14 - 2.)</u>

<p><i>Just. 9-27.</i></p> <p>MANDATUM</p> <p><i>1986.</i></p> <p>Contractus quo negotium aliquod gerendum GRA- TUITO alicui committitur et ab eo suscipitur.</p> <p><i>1-19 § 3 ff. (13-6)</i> <i>1-18. 1993 ff. (13-1)</i> <i>c. 60 ff. de reg. iuris.</i></p>	<p>Oritur Actio mandati</p>	<p>DIRECTA</p> <p><i>1.886 ff. 13-1</i></p> <p>CONTRARIA</p> <p><i>1.964 ff. (17-1)</i></p>	<p>Mandanti adversus man- darium ut reddat rationes suæ gestionis. <i>1998, 1999.</i></p> <p>Mandatario adversus mandantem AD INDEM- NITATEM. <i>1998, 1999.</i></p>	<p><i>Just. 9-28 B.</i></p> <p>Præstatur culpa</p> <p>LEVISSIMA</p> <p><u>mandati.</u></p> <p><i>(1-38.)</i></p>	<p>Non quod versetur utilitas mandatarii, sed quia mandatum EX AMICITIA proficiunt <i>1.194 21.6</i></p>
--	-------------------------------------	---	--	--	--

Int. 9-25-1.	MANDANTIS	Tibi mando ut negotia mea geras.
Int. 9-27-1.	MANDANTIS ET MANDATARI	Tibi mando ut pecuniam procuratori meo credas sub usuris.
9-27-2. <i>Just.</i>	ALIENA	Tibi mando ut Titii negotia geras.
9-27-4 <i>Contra-</i>	HITUR GRATIA	Tibi mando ut mea et Titii negotia geras.
1-28-67-1. <i>Just.</i>	MANDANTIS ET ALIENA	Tibi mando ut mea et Titii negotia geras.
9-27-5. <i>Just.</i>	MANDATARI ET ALIENA	Tibi mando ut pecuniam Titio credas sub usuris.
9-27-6.	MANDATARI	Tibi mando ut tua negotia geras.
		Consilium est potius quam mandatuna.

	MUTUO DISSENSU	{ Unum quodque dissolvitur, etc.
	REVOCATIONE MANDANTIS	{ <i>2003, 2004.</i> Modò fiat re adhuc integrâ. <i>L. 13 & 16 A. mandati (17-1)</i>
MANDATUM	FINITUR	{ <i>2003, 2005.</i> Modò fiat TEMPESTIVE. <i>L. 23 & 24 A. mandati</i>
	RENUNCIA- TIONE MANDATARII	{ <i>2003, 2006.</i> Mandans eligit ; mandatarius eligitur. <i>L. 26 A. mandati & L. 58.</i>

OBLIGATIO ORITUR

Ex QUASI- CONTRACTU	Quasi - contractus sunt facta honesta quibus et ignorantes obligantur ex consensu ob aequi- tatem vel utilitatem PRÆSUMPTO. <i>1570, 1571.</i>	Differunt à contractibus	{ In contractibus inest <i>consensus VERUS.</i> In quasi-contractibus con- sensus PRÆSUMPTUS.	{ Quisque præsumitur consentire in id quod ipsi utili- tatem affert.
		Oritur actio NEGOTIO- RUM GESTORUM	<i>L. 29 A. de neg. gest. (3-5.)</i>	
<i>Sed. 3 - 96-1.</i>	Quasi - contractus quo quis negotia alterius absentis et ignoran- tis sponte et gratis suscepit.	DIRECTA	Domino adversus nego- tiorum gestorem ut reddat rationem suæ gestionis. <i>1571.</i>	{ Præstatur culpa <i>L. 16 A. de</i> LEVISSIMA, <i>neg. gest.</i> si ultrò ges- tionem sus- <i>L. 24</i> cepit ; LEVIS, si rem com- <i>L. 20. de</i> munem <i>neg. gest.</i>
<i>1572,</i> <i>1573,</i> <i>1574.</i>	<i>L. 29 A. de neg. gest. (3-5.)</i> <i>L. 29 ad. eod. (3-19)</i>	CONTRARIA	Gestori adversus domi- num ad indemnita- tem. <i>1575.</i> <i>L. 45 A. de neg. gest.</i>	{ <i>neg. gest.</i> altero igno- rante ; LATA, <i>(4-59.)</i> si rem sus- cepit , nullo se offerente.
Quintuplex		Oritur actio TUTELÆ		
<i>Sed. 3 - 98-2.</i>	Quasi - contractus quo tutor et pupillus sibi invicem obligantur.	DIRECTA	Pupillo adversus tutorem ut reddat rationem suæ administrationis. <i>1578. (37-3)</i>	{ Præstatur culpa LEVIS.
<i>1590.</i>		CONTRARIA	Tutori adversus pupil- lum ad indemnitatem. <i>1578. (37-4)</i>	
<i>Sed. 3 - 98-3.</i>	Quasi - contractus quo qui rem communem habent sine societate , sibi invi- cem obligantur.	Oritur actio COMMUNI DIVIDENDO	Consorti adversus con- sortem ad rem commu- nem dividendam.	{ Præstatur culpa <i>(16-17)</i> LEVIS.
	<i>L. 6, 14 & 15 A. (10-3.)</i>	<i>L. ult. eod. (3-37.)</i>	<i>L. 26 & 27 A. (12-6.)</i>	

HÆREDITATIS ADITIO <i>Ex 774 ad 810.</i>	Quasi - contractus quo hæres suscipiendo hæ- reditatem obligatur le- gatariis <i>et creditoribus</i> hæreditariis. <i>L. 149 ff (99 - 4).</i>	Oritur ACTIO IN PERSONAM	OPTUM
			Legatariis contra hæ- redem ad legata præs- tanda.

INDEBITI SOLUTIO <i>1295, 1296, 1298, 1299, 1280, 1281.</i>	Quasi - contractus quo qui per errorem facti indebitum solvit, eum qui ex ignorantia ac- cepit ad restitutionem obligasse censetur.	Oritur CONDICTIO INDEBITI	Solventi indebitum ad- versus accipientem, ad restituendum quod acepit.
			<i>L. 34 ff. de cond. ind. (12 - 6.)</i>

O B L I G A T I O S E M E L C O N T R A C T A

MODO SOLUTIO <i>1295.</i>	Præstatio vera ejus quod debitur.	Sive fiat A DEBITORE, <i>L. 176 ff. de v. sign.</i> SIVE A FIDEJUSSORE, <i>1936</i> SIVE AB EXTRANEO. <i>1936 L. 9385 ff. (46 - 9)</i>	REI.	INTERITUS <i>1302.</i>	Secùs DE GENERE ET QUANTITATE
					Quæ numquam pereunt.
COMMUNI ET CONSIGNATIO <i>1297, 1312 ff.</i>	Contributio debiti et crediti mutui. <i>L. uet. cod. (4 - 31.)</i>	CUM DELEGATIONE <i>L. 11 ff. (46 - 9)</i>	REI.	Transfusio per stipula- tionem prioris obli- gationis in aliam. <i>L. 1 ff. De novat. (16 - 9.)</i>	Cum NOVUS DEBITOR SUBSTITUITUR in lo- cum prioris debitoris per stipulationem.
					Cum manente eodem debitore et creditore <i>de ev. sign.</i> SPECIES OBLIGATIO- NIS MUTATUR.
TOLLITUR <i>1294.</i>	Obligatio- nibus <i>Jud. 9 - 90.9.</i>	SINE DELEGATIONE	REI.	Nova conventio priori conventioni consensuali et nondum adimpletae contraria.	Cum NOVUS DEBITOR SUBSTITUITUR in lo- cum prioris debitoris per stipulationem.
					Unum quodque debet dissolvi eodem modo quo colligatum est.
Omnibus MODO PROPRIO contractibus EX SOLO CONSENSU <i>Jud. 9 - 90.4.</i>	MUTUUS DISSENSUS	REI.	REI.	Si res sint adhuc integræ.	Si res sint adhuc integræ.

TOLLITUR	MODO PROPRIO contractibus VERBALIBUS	1282. Gut. 3.90 - 169.	SIMPLEX	Constat interrogatione debitoris et responsione creditoris	QUOD TIBI EX STIPULA- TIONE DEBEO habes-ne acceptum? — habeo.	Tollitur obligatio verbis contracta.
	ACCEPTILATIO <i>d. 6. 9. 6. 19</i> <i>4. 0e -</i> <i>Aceptilat.</i> <i>(46-4)</i>			Constat 1. ^o interrogatione creditoris et responsione debitoris	QUOD MIHI DEBES EX QUACUMQUE CAUSA PRO- MITIS-NE TE MIHI DA- TURUM? — promitto.	Obligatio quæcumque deducitur in stipulatio- nem. <i>(4-15.)</i>
TOLLITUR	ACCEPTILATIO <i>d. 6. 9. 6. 19</i> <i>4. 0e -</i> <i>Aceptilat.</i> <i>(46-4)</i>	169.	COMPOSITA SEU AQUILIANA	et 2. ^o Interrogatione debitoris et responsione creditoris	QUOD PROMISI ME DATU- RUM, habes-ne accep- tum? — habeo.	Obligatio quæcumque DEDUCTA <i>(49-4)</i> IN STIPULA <i>(48-44)</i> TIONEM TOLLITUR.

L I B E R Q U A R T U S.

Int. L-1. OBLIGATIO ORITUR

10. 1891.	Factum illicitum quo alteri																																																																															
11. 1891.	damnum infertur																																																																															
DOLO ET SPONTE.																																																																																
Duplex	<table border="1"> <tr> <td>PUBLICUM</td><td>Quod ad læsionem publicam directò tendit.</td></tr> <tr> <td>PRIVATUM</td><td>Quod ad læsionem privatorum tendit.</td></tr> </table>	PUBLICUM	Quod ad læsionem publicam directò tendit.	PRIVATUM	Quod ad læsionem privatorum tendit.																																																																											
PUBLICUM	Quod ad læsionem publicam directò tendit.																																																																															
PRIVATUM	Quod ad læsionem privatorum tendit.																																																																															
EX DELICTO	<table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-1.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>FURTUM</td><td>Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ</td><td> <table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>2. Quadruplex</td><td>(ad. 18. 6. 6. 9.)</td><td></td></tr> <tr> <td>6.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>7.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>8.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>9.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>10.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>11.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>12.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>13.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>14.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>15.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>16.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>17.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>18.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>19.</td><td></td><td></td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>Just. 6-1-2.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>MANIFESTUM</td><td>Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>Duplex</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table> </td></tr> </table></td></tr></table>	Just. 6-1-1.	<table border="1"> <tr> <td>FURTUM</td><td>Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ</td><td> <table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>2. Quadruplex</td><td>(ad. 18. 6. 6. 9.)</td><td></td></tr> <tr> <td>6.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>7.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>8.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>9.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>10.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>11.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>12.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>13.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>14.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>15.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>16.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>17.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>18.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>19.</td><td></td><td></td></tr> </table>	FURTUM	Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ	<table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table>	vel REI	Si res mobilis subripiatur.	vel USUS	Si quis utatur re alienâ invito domino.	vel POSSESSIONIS	Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.	2. Quadruplex	(ad. 18. 6. 6. 9.)		6.			7.			8.			9.			10.			11.			12.			13.			14.			15.			16.			17.			18.			19.			Just. 6-1-2.	<table border="1"> <tr> <td>MANIFESTUM</td><td>Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>Duplex</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table> </td></tr> </table>	MANIFESTUM	Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.	<table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Just. 6-1-3.		Poena erat		QUADRUPLI.		Duplex			Just. 6-1-3.	<table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table>	NON MANIFESTUM	Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.	<table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Poena erat		DUPLI.	
Just. 6-1-1.	<table border="1"> <tr> <td>FURTUM</td><td>Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ</td><td> <table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>2. Quadruplex</td><td>(ad. 18. 6. 6. 9.)</td><td></td></tr> <tr> <td>6.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>7.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>8.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>9.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>10.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>11.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>12.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>13.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>14.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>15.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>16.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>17.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>18.</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>19.</td><td></td><td></td></tr> </table>	FURTUM	Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ	<table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table>	vel REI	Si res mobilis subripiatur.	vel USUS	Si quis utatur re alienâ invito domino.	vel POSSESSIONIS	Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.	2. Quadruplex	(ad. 18. 6. 6. 9.)		6.			7.			8.			9.			10.			11.			12.			13.			14.			15.			16.			17.			18.			19.																											
FURTUM	Contrectatio fraudulosa rei alienæ mobilis lucri faciendi causâ	<table border="1"> <tr> <td>vel REI</td><td>Si res mobilis subripiatur.</td></tr> <tr> <td>vel USUS</td><td>Si quis utatur re alienâ invito domino.</td></tr> <tr> <td>vel POSSESSIONIS</td><td>Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.</td></tr> </table>	vel REI	Si res mobilis subripiatur.	vel USUS	Si quis utatur re alienâ invito domino.	vel POSSESSIONIS	Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.																																																																								
vel REI	Si res mobilis subripiatur.																																																																															
vel USUS	Si quis utatur re alienâ invito domino.																																																																															
vel POSSESSIONIS	Si quis rem propriam ab alio justè possessam subripit.																																																																															
2. Quadruplex	(ad. 18. 6. 6. 9.)																																																																															
6.																																																																																
7.																																																																																
8.																																																																																
9.																																																																																
10.																																																																																
11.																																																																																
12.																																																																																
13.																																																																																
14.																																																																																
15.																																																																																
16.																																																																																
17.																																																																																
18.																																																																																
19.																																																																																
Just. 6-1-2.	<table border="1"> <tr> <td>MANIFESTUM</td><td>Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>Duplex</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table> </td></tr> </table>	MANIFESTUM	Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.	<table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Just. 6-1-3.		Poena erat		QUADRUPLI.		Duplex			Just. 6-1-3.	<table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table>	NON MANIFESTUM	Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.	<table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Poena erat		DUPLI.																																																											
MANIFESTUM	Cum fur IN LOCO FURTI deprehenditur , vel rem furtivam tenens antequam eam pertulerit quò ferre destinaverat.	<table border="1"> <tr> <td>Just. 6-1-3.</td><td></td></tr> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>QUADRUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Just. 6-1-3.		Poena erat		QUADRUPLI.																																																																									
Just. 6-1-3.																																																																																
Poena erat																																																																																
QUADRUPLI.																																																																																
Duplex																																																																																
Just. 6-1-3.	<table border="1"> <tr> <td>NON MANIFESTUM</td><td>Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.</td><td> <table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table> </td></tr> </table>	NON MANIFESTUM	Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.	<table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Poena erat		DUPLI.																																																																									
NON MANIFESTUM	Cum fur deprehenditur postquam rem furtivam in loco destinato reposuit.	<table border="1"> <tr> <td>Poena erat</td><td></td></tr> <tr> <td>DUPLI.</td><td></td></tr> </table>	Poena erat		DUPLI.																																																																											
Poena erat																																																																																
DUPLI.																																																																																

K

			CONDICTIO FURTIVA	Datur soli domino adver- sus furem ejus - ve haere- dem ut RESTITUAT REM VEL EJUS AESTIMATIONEM.
		Just. 14-1-19.	Ex furto Triplex Oritur actio	Datur iis omnibus quo- rum ex honesta causa in- terest adversus furem IN QUADRUPLOM AUT DU- PLUM.
			ACTIO IN REM	Datur soli domino ad- versus quemcumque pos- sessorem.
	RAPINA	Violenta rei alienae mo- bilis ablatio.	Actio vi bonorum raptorum	Datur iis omnibus quo- rum interest adversus rap- torem INTRA ANNUM IN QUADRUPLOM, POST AN- NUM IN SIMPLUM.
		Diminutio patrimonii nullo jure facta ab ho- mine libero. 1385.	NOXIA PAUPERIES	Si fiat à FILIO-FAMILIAS VEL SERVO. 1.2385. 2. Varb: sign.
	DAMNUM			Si fiat à QUADRUPEDI.
ed. 14-9-54.	INJURIA	Vindicatur		Si quis SERVUM ALIENUM vel ALIENAM QUADRUPE- DEM NUMERO PECUDUM OCCIDISSET, tantum domi- no dare tenebatur, quanti plurimi ea res fuisset INTRA ANNUM retrorsum compu- tandum.
	DATUM		LEGE (ed. 2. 19. caput)	In usu non erat jam TEM- PORIBUS ULPIANI.
			AQUILIA	Si quis SERVUM ALIENUM VEL ALIENAM QUADRUPE- DEM NUMERO PECUDUM VULNERASSET, VEL BE- TIAM EXTRA PECUNIAS OC- CIDISSET, tantum domino dare tenebatur, quanti plurimi ea res fuisset IN- TRA 30 DIES retrorsum computandos.

<i>Jut. 4-4-4.</i>	INJURIA	Dictum quodlibet aut factum in alterius contumeliam dolo malo directum.
<i>Jut. 4-4-1.</i>	FIT	RE PULSATUR. Quandō quis pulsatur. ATROX LEVIS Ex circums- tantiis PERSONA- RUM , LOCORUM , LOCI VULNERIS.
<i>Jut. 4-4-4, § 1.9.3.4, § 46.</i>	VERBIS	Quandō alicui convicium dicitur. VERBIS
<i>cod. 49, 9.104.11.</i>	PUNITUR	ACTIONE ÆSTIMATORIA Ei qui injuriam passus est, non hæredi , adversus eum qui intulit , non hæredem , in quantum judex æstimaverit. PRÆScrip- Tione Lapsū unius anni.
<i>Jut. 4-4-4- 19.</i>	TOLLITUR	REMISSIONE Si injuriatus condonaverit injurianti EXPRESSE vel TACITE. MORTE Tùm actoris , tûm rei Nisi lis ante mortem sit contestata.

OBLIGATIO ORITUR

Factum illicitum SOLA CULPA admissum.	Differt a delicto	In delictis inest DOLUS. In quasi-delictis inest CULPA.
MALE PER IMPERITIAM JUDICATUM.	Si judex male per imperitiam judicaverit	Tenetur in id quod judicanti æquum videbitur.
EX QUASI- DELICTO <i>Jut. 4-5-1.</i>	DEJECTUM VEL EFFUSUM.	Si ex alicujus cœnaculo aliquid dejectum vel effusum fuerit
<i>Jut. 4-5-6.</i>	Quadruplex <i>cod. 4-5-1.</i>	Si quis positum quid aut suspensum habeat cujus casus nocere potest.
<i>cod. 4-5-7.</i>	POSITUM VEL SUSPENSUM.	Tenetur IN DECEM AUREOS.
FURTUM IN NAVI , CAUPONA AUT STABULO ADMISSUM.	Si furtum factum sit in navi aut stabulo A FAMILIS	Tenetur nauta , caupo aut stabularius IN DUPLO DAMMI DATI. <i>L. 9 ult. de ob. tract. (4-5-7)</i>

TERTIUM JURIS OBJECTUM

A C T I O L. H. De Reg. int.

	Jus persequendi in judicio quod sibi debetur.	Rectius	MEDIUM LEGITIMUM PERSEQUENDI IN JUDICIO JURA QUE TUM IN RE TUM AD REM COMPETUNT.
	L.B. cod. (9-19)		
1. ^o Alia REALIS seu VINDICATIO <i>Actio</i>	Quâ Dominus petit rem suam ab alio possessam sibi restitui cum omni causâ et fructibus et accessionibus. <i>L. 25 ff. de ob. baut.</i> <i>(L. 14 - 9.)</i>	Oritur	Ex DOMINIO. <i>Act. 4-6-9.</i> CONFESSORIA
	<i>Act. 4-6-1</i> <i>th 19 -</i> <i>4-17-9.</i>		<i>L. 25 ff. de ob. baut.</i> <i>(L. 14 - 9.)</i>
2. ^o Alia PERSONALIS seu CONDICTIO <i>Actio</i>	Quâ agimus contrâ eos qui ad dandum aliquid vel faciendum obligati sunt ex contractu vel quasicontractu, ex delicto vel quasi-delicto.	Oritur	Ex SERVITUTE Duplex Ex JURE HEREDITARIO. <i>Act. 4-6-21</i> NEGATORIA
	<i>Act. 4-6-14.15.</i>		<i>L. 25 ff. de ob. baut.</i> <i>(L. 14 - 9.)</i>
Alia CIVILIS <i>Actio</i>	Quæ ex parte aliquâ juris civilis procedunt.		Ex lege, Senatus-Consulto aut constitutionibus principum.
Alia PRÆTORIA IN REM <i>Actio</i>	Quæ ex jurisdictione prætoris, æquitate postulante, procedunt.	Ex DOMINIO	Ex DOMINIO Duplex Actio in rem prætoria quæ datur bonæ fidei possessori adversus eum qui sine titulo possidet, ad vindicandam rem nondum usucaptam quasi jam usucapta esset.
	<i>Act. 4-6-9.</i>		<i>L. 25 ff. (G - 9.)</i> PUBLICIANA
			<i>Act. 4-6-4.</i> PUBLICIANA
			Datur præsenti adversus absentem qui interea rem ejus usuccepit, ad restituendam rem usucaptam, rescessâ usucapione.
			<i>Act. 4-6-5.</i> PUBLICIANA RESCISSORIA

ALIA		Ex JURE PIGNORIS	Duplex	SERVIANA <i>Suit. 4-6-7.</i>	Actio in rem prætoria quâ locator prædii rustici aduersus quemcumque possessorem et securitatis suæ causâ, persequitur res coloni in prædium invectas et illatas expressâ conventione in pignus obligatas, pro pensione locationis.
				<i>Ex. 9092 at 9903.</i>	<i>Actio in rem prætoria quâ creditor quicunque hypotecarius persequitur aduersus quemcumque possessorem res pignori vel hypotecae sibi expressè vel tacite subjectas.</i>
PRÆTORIA		Ex JURE HÆRESTITARIO	Duplex	QUASI SERVIANA seu HYPOTECARIA <i>Suit. 4-6- 8749.</i>	<i>Actio in rem prætoria quâ creditor quicunque hypotecarius persequitur aduersus quemcumque possessorem res pignori vel hypotecae sibi expressè vel tacite subjectas.</i>
				HÆRESTITATIS PETITIO	De quâ suprà, pag. 36.
ACTIO		Ex JURE HÆRESTITARIO	Duplex	QUERELA INOFICIOSI TESTAMENTI	De quâ suprà, pag. 19.
				DE LIBERTATE	Actio quâ dominus agit aduersus servum qui se pro domino gerit, ut in servitatem revocetur; vel quâ liber homo in injustâ servitute agit contrâ eum qui se pro domino gerit, ut pro libero declaretur.
IN		CIRCA STATUM seu PRÆJUDICIA- LES <i>Suit. 4-6-13.</i>	Triplex	DE INGENUITATE	Actio quâ unus iura patronatus in alterum vindicat, qui se ingenuum esse contendit.
				DE JURE FAMILIAE	Actio quâ uxor repudiata agit aduersus maritum ut partum pro suo agnoscat et alere cogatur.
REM					<i>L. 18 f. (22-9.)</i>
					<i>L. 593 f. (25-9.)</i>

2. 10 & ff. (42-9.)

ALIA

PRÆTORIA

ACTIO

IN

PERSONAM

Ex
CONTRACTU
VEL
QUASIC.

Ex
DELICTO
VEL
QUASID.

Triplex
Just. 4-6-10

Just. 4-6-11
IN
FACTUM
EX
JUREJURANDO

Triplex
Just. 4-6-9

DE
IN JUS
VOCANDO

DE
IN JUS
VOCATO
VI
EXEMPTO.

Just. 4-6-6.
PAULIANA
1166-1167.

DE
CONSTITUTA
PECUNIA

DE
PECULIO

IN
FACTUM
EX
JUREJURANDO

DE
ALBO
CORRUPTO

Actio quæ datur credito-
ribus missis in possessio-
nem bonorum debitoris ad
persequendas res à debi-
tore in ipsorum fraudem
alienatas , quasi alienatae
non sint.

Actio quæ datur creditorū
contrā eum ejus-ve hære-
dem qui pacto constituit
se soluturum quod ipse vel
alius debet , ad solvendum
id quod constitutum est.

Actio quæ datur illis qui
cum seruo aut filio familias
contraxerunt adversus pa-
trem vel dominum quate-
nus est in peculio profec-
titio.

Actio quæ datur ei qui
reo deferente juravit sibi
deberi , adversus deferen-
tem ad solvendum id de
quo juratum fuit.

Actio quæ datur cuivis ē
populo adversus eum qui
quid in albo prætoris dolo
malo corruperat in pœnam
quingentorum aureorum
actori applicandorum.

Actio quæ datur paren-
tibus aut patronis adver-
sus liberos aut libertos qui
eos sine licentiâ in jus vo-
caverant , in pœnam 50
aureorum actori applican-
dorum.

Actio quæ datur contrā
eum qui in jus vocatum
vi exemit ad id quanti res
estimaretur.

3. ^o Alia REI PERSECUTORIA	Quibus persequimur quod ex patrimonio nobis <i>Jut. 4-6-13 v. 19.</i> abest.	Quod debetur EX CONTRACTU VEL QUASI CONTRACTU.	Exceptis actionibus DEPOSITI MISERABILIS et LEGATI PI quæ dantur in duplum adversus inficiantes.
Alia PENALIS	Quibus persequimur <i>Jut. 4-6-112, 16818.</i> poenam legibus constitutam.	Quod debetur EX DELICTO.	Exceptis CONDICTIONE FURTIVA, et ACTIONE RERUM AMOTARUM quæ solius rei persecutionem continent.
ACTIO Alia	Quibus persequimur partim poenam, partim quod nostrâ interest. vel	Quod debetur EX QUASI-DELICTO.	
MIXTA	Quæ partim in rem , partim in personam sunt.	<i>Jut. 4-6-10.</i> <i>~ 1-17 -4.</i>	ACTIO FAMILIÆ ERCISCUNDÆ 815. Datur cohæredi adversus cohæredem , <i>d. 14. (10-2)</i> ad communem hæreditatem dividendam.
	Triplex <i>4-6-90.</i> <i>4-17-5.</i>	ACTIO COMMUNI DIVIDENDO 815. Datur consorti adversus consortem extrâ causam hæreditatis , <i>d. 14. (10-2)</i> ad res communes dividendas.	
	<i>4-6-90.</i> <i>4-17-6.</i>	ACTIO FINIUM REGUNDORUM 646, ut regantur limites. <i>647, 648.</i> <i>2. d. 14. 16818. f. 10. reg. (10-1)</i>	Datur eis qui confines agros habent
4. ^o Alia IN SIMPLUM <i>Jut. 4-6-92.</i>	Quibus persequimur ID TANTUM quod nobis abest.	Omnes rei persecutorias	
ACTIO	Alia IN DUPLUM <i>Jut. 4-6-93. 696.</i>	Quibus persequimur DUPLUM ejus quod nobis abest.	Actio furti nec manifesti, ex lege aquiliâ , etc.
TRIPLUM <i>Jut. 4-6-94.</i>	Alia IN TRIPLUM <i>Jut. 4-6-94.</i>	Quibus persequimur TRIPLUM ejus quod nobis abest.	Actio quæ reo competit adversus actorem qui plus dolo malo petit.
QUADRUPLOM <i>Jut. 4-6-95. 697.</i>	Alia IN QUADRUPLOM <i>Jut. 4-6-95. 697.</i>	Quibus persequimur QUADRUPLOM ejus quod nobis abest.	Actio furti manifesti , vi bon. , rap. quod metus causâ , etc.

ACTIO	5. ^o Alia BONÆ FIDEI <i>Jut. 4-6-98</i> <i>6. 90.</i>	In quibus judici permit- titur aestimare quid alte- rum alteri ex bonâ fide præstare oporteat.	Hac formulâ	SI PARET MŒVUM TITIO EX EMPTO DEBERE, TU ILLUM, QUANTUM EX BONA FIDE DARE OPOR- TEBIT, IN TANTUM CONDEMDNA.	Ut in contractibus synaligmaticis.
					Ut in contractibus analagmaticis.
					Ut in contractibus analagmaticis.
ACTIO	6. ^o Alia IN SOLIDUM <i>4-6-96.</i>	ORDINARIE omnes actiones IN REM ET IN PERSONA NAM.	Hac formulâ	SI PARET MŒVUM TITIO CENTUM EXTORSISSE, JUBE ILLA RESTITUI; ET SI SIT CONTUMAX, ILLUM IN PLUS CONDEMDNA.	Si Paret Mœvum Titio Centum Extorsisse, Jube illa Restitui; et si sit Contumax, illum in plus Condemna.
					Si Paret Mœvum Titio Centum Extorsisse, Jube illa Restitui; et si sit Contumax, illum in plus Condemna.
					Si Paret Mœvum Titio Centum Extorsisse, Jube illa Restitui; et si sit Contumax, illum in plus Condemna.
ACTIO	Alia IN MINUS QUAM SOLIDUM <i>4-6-96.</i>	EXTRAORDINARIE et per exceptionem	IN ACTIONE DE PECULIO <i>Jut. 4-6-96.</i>	IN ACTIONE DE PECULIO Filius qui cum alio con- traxit tenetur quatenus est in peculio.	Qui in id tantum con- demnatur quod facere po- test, deducto quod sibi satis sit ad alimenta.
					Si conveniatur à socio ratione societatis.
					Si conveniatur ex causa donationis.
ACTIO	Alia IN MINUS QUAM SOLIDUM <i>4-6-96.</i>	EXTRAORDINARIE et per exceptionem	IN COMPENSA- TIONE <i>Jut. 4-6-99.</i>	IN COMPENSA- TIONE Quâ ipso jure minuitur compensatio ad summam concurrentem.	Si conveniatur ex causa donationis.
					Si cedat bonis, seu bona sua creditoribus offerat, cum ob varias calamitates solvendo non est.
					Si conveniantur à liberis aut libertis.
ACTIO	Alia IN MINUS QUAM SOLIDUM <i>4-6-96.</i>	EXTRAORDINARIE et per exceptionem	IN BENEFICIO COMPETEN- TIÆ <i>Jut. 4-6-97 & 98.</i>	IN BENEFICIO COMPETEN- TIÆ Quo gaudent	Si conveniatur ex causa donationis.
					Si cedat bonis, seu bona sua creditoribus offerat, cum ob varias calamitates solvendo non est.
					Si conveniantur à liberis aut libertis.

<i>Jut. 1-7-5.</i>	^{3.^o} Alia EX FACTO NOSTRO	{ (Patet per se)			
<i>Jut. 4-7- 661,6 47.</i>		Actio QUOD JUSSU	Datur ei qui cum filio- familias aut servo jussu patris vel domini contraxit adversus pa- trem vel dominum ut contractum impleant quem iniri jusserunt.		
<i>4-7-9.</i>		Actio EXERCITORIA	Datur ei qui cum MAGIS- TRO NAVIS contraxit, adversus EXERCITO- REM ad implendum contractum initum à navis magistro.		
<i>4-7-9.</i>	Ex CONTRACTIBUS	Actio INSTITORIA	Datur ei qui cum INSTI- TORE contraxit adver- sus PRÆPONENTEM ad contractum adim- plendum.		
<i>Jutit. 4-7-5.</i>	Alia EX FACTO ALIENO	FILIORUM- FAMILIAS VEL SERVORUM	SEX ex jure prætorio.	Actio TRIBUTORIA	Datur creditoribus ad- versus patrem vel do- minum, ad hoc ut merces pro ratâ dis- tribuantur.
<i>4-7-9.</i>				Actio DE PECULIO	Datur ei qui cum filio vel servo contraxit ad- versus patrem vel do- minum quatenus est in peculio profectio-
<i>4-7-4.</i>				Actio DE IN REM VERSO	Datur ei qui cum filio- familias vel servo con- traxit, adversus pa- trem vel dominum quatenus in rem ipso- rum versum est, id est impensum ut res patris fieret melior vel servaretur.
<i>5. 8.</i>					Excipitur, si filius-fa- milias mutuam pecuniam acceperit, propter SENATUS- CONSULTUM MACEDONIA- NUM quo cautum est, ut qui filio-familias mutuam pecuniam daret, nullam adversus quemcumque ac- tionem umquam haberet, in odijum fæneratorum.

<p><i>Inst. 4-8.</i></p> <p><i>f. 169 v. 1. 9. 9, 4. 9. 647.</i></p>	<p>Ex DELICTIS SERVORUM</p>	<p>Actio noxalis</p>	<p>Datur ei qui ex delicto servi damnum passus est, adversus quem- cumque servi posses- sorem, ad præstan- dam damni aestima- tionem, vel servum noxae dedendum.</p>	<p>Actio noxalis est QUALITATIS ADJEC- TITIAE, et varia est pro vario de- licto. Sic: ex furto, ACTIO NOXA- LIS FURTI, ex rapinâ, ACTIO NOXA- LIS VI BONORUM RAPTORUM, etc.</p>
<p><i>eod. 4- 9-6581.</i></p>	<p>Ex DAMNO A PECUDE ILLATO</p>	<p>Actio de pauperie</p>	<p>Datur ei qui damnum passus est, adversus dominum quadrupre- dis ad hoc ut illatam pauperiem resarciat, vel si malit, animal noxae dedat.</p>	<p><i>d. 184 ff. (9-1.)</i> <i>d. 148 alt. ff (19-9.)</i> <i>l. 42. ff. (90-1.)</i></p> <p>Modo damnum sit estimabile.</p>
<p><i>ACTIO</i></p> <p><i>Inst. 4-10-84</i> <i>869162.</i></p>	<p>Alia QUÆ PER PROCURATO- REM POTEST INSTITUI.</p>	<p>In causis CIVILIBUS</p>	<p>Modo caveat JUDICA- TUM SOLVI, ne judi- cia sint elusoria.</p>	<p><i>Inst. 4-11-999, 4, 5.</i></p> <p>Procurator est ille qui negotia JUDICIALIA aliena mandato domini suscipit et administrat.</p>
<p><i>eod. 4-12-82.</i></p>	<p>Alia QUÆ NON POTEST.</p>	<p>In causis CRIMINALIBUS.</p>	<p><i>d. 778-175 ff. de Reg. iur.</i> <i>d. 180 ff. de alienat. jud. iur. (4-9-1.)</i> <i>l. 228-93 eod. de procurat. (9-13.)</i> <i>d. 1391 ff. de pub. jud. (48-1.)</i></p>	
<p><i>ACTIO</i></p> <p><i>eod. 4-12-82.</i></p>	<p>Alia PERPETUA</p>	<p>Quæ nullo temporis spatio finiebantur.</p>	<p>Ex lege, senatus-consultis, aut principum constitutionibus.</p>	<p>Postea triginta annorum spatio exclude- dantur.</p>
<p><i>ACTIO</i></p> <p><i>eod. 4-12-82.</i></p>	<p>Alia TEMPORALIS</p>	<p>Quæ certo temporis spatio finiebantur.</p>	<p>Ex jure prætorio.</p>	<p>Nisi sufficiæ sint in locum aliarum civilium.</p>
<p><i>ACTIO</i></p> <p><i>eod. 4-12-1.</i></p>	<p>Alia HÆREDIBUS ET CONTRA HÆREDES.</p>	<p>Rei persecutoriae ex contractu, quasi-contractu, delicto, quasi-delicto.</p>		

ACTIO yut. 4- 19-1-	Alia HÆREDIBUS NON IN HÆREDES.	{ Poenales sive ex contractu sive ex delicto.	Actiones omnes, civiles, prætoriae, poenales, rei aut vindictæ persecutoriae, per litis contestationem judicio semel inclusæ nec morte nec tempore finiun- tur.
	Alia NEQUE HÆREDIBUS NEQUE CONTRA HÆREDES.	{ Ad meram vindictam comparatae.	

ACTIONI INSTITUTÆ OPPONITUR

EXCEPTIO yut. 4-19-4.	Exclusio actionis stricto jure ob æquitatem competentis.		
	1. ^o Alia est CIVILIS	{ Exceptio yut. 4-19-2. 4-19-5.	{ NON NUMERATAE PECUNIAE. REI JUDICATAE. l. 90/4-2 ^o Meg. just.
ed. 4-19-7.	Alia est PRÆTORIA	{ 4-19-1. 4-19-1. Exceptio 4-19-3. 4-19-4.	{ QUOD METUS CAUSA. l. 116 eod. ff. DOLI-MALI. 1904. PACTI. JURISJURANDI. 1959.
	2. ^o Alia est PEREMPTORIA 4-19-9.	{ Quæ obligationem et actionem in per- petuum perimunt.	{ FINS DE NON- RECEVOIR.
4-19-8.	Alia DILATORIA 4-19-16/11.	{ Quæ actionis effectum differunt.	{ FINS DE NON- VALOIR.
	Alia DECLINATO- RIA	{ Quæ opponuntur ob jurisdictionem judicis.	{ FINS DE NON- PROCÉDÉR.

SICUTI ACTIONI EXCEPTIO,

ITA

EXCEPTIONI OPPONITUR

REPLICATIO 4-19-4.	Exclusio exceptionis, vel secunda ac- toris allegatio ad firmandam actionem suam adversus exceptionem à reo oppo- sitam.				
	IT A				
REPLICATIONI OPPONITUR					
DUPPLICATIO 4-19-16/2.	etc. etc. etc.				

A D P R O P R I E T A T E M S P E C T A N T
A C T I O N E S e t E X C E P T I O N E S
A D P O S S E S S I O N E M E T Q U A S I P O S S E S S I O N E M

S P E C T A N T

<p style="text-align: center;">Actiones extraordinariæ quibus de verâ aut quasi-possessione summarie disceptatur.</p>					
<i>4-15-1.</i> INTERDICTA	1. ^o Alia PROHIBITORIA <i>4-15-1.</i>	Quibus prætor prohibet aliquid fieri. 	Vim fieri ei qui sine vitio possidet. <i>L. 14. de iust. (43-1.)</i>		
	Alia RESTITUTORIA <i>4-15-1.</i>	Quibus prætor jubet ali- quid restituiri. 	Interdictum QUORUM BONORUM. Interdictum UNDÈ VI.		
	Alia EXHIBITORIA <i>4-15-1.</i>	Quibus prætor jubet ali- quid exhiberi. 	Interdictum DE HOMINE LIBERO EXHIBENDO.		
<p style="text-align: center;">2.º CAUSA ADIPISCENDÆ POSSESSIONIS <i>4-15-2.</i></p>					
<i>4-15-2.</i> INTERDICTA	Alia CAUSA RETINENDÆ POSSESSIONIS <i>4-15-2.</i>	Comparata ad acquiren- dam possessionem. 	Interdictum QUORUM BONORUM Interdictum SALVIANUM	Datur successori prætorio adversus eum qui pro hærede possidet hæreditatem ad acquirendam possessionem. Datur domino fundi contrâ colonum ad consequendam possessionem rerum à colono pro mercede oppignoratarum.	
	Alia CAUSA RECUPERANDÆ POSSESSIONIS <i>4-15-2.</i>	Comparata ad retinen- dam possessionem. 	Interdictum UTI POSSI- DETIS <i>L. 135. 4. 28. f. Do tog. iur.</i>	Interdictum UTRUBI	Datur ei qui rem IMMOBILEM nec vi, nec clâm, nec precariò, possidet ab adversario, ut à turbatione desistat. Datur ei qui rem MOBILEM possidet ab adversario, ut à turbatione desistat.
	Alia CAUSA RECUPERANDÆ POSSESSIONIS <i>4-15-2.</i>	Comparata ad recupe- randam possessionem. 	Interdictum UNDÈ VI	Datur ei qui vi dejectus est à possessione rei immobilis adversus dejicientem ad recuperandam possessionem.	
<p style="text-align: center;">3.º SIMPLICIA <i>4-15-3.</i></p>					
<i>4-15-3.</i> INTERDICTA	Alia DUPLICIA <i>4-15-3.</i>	Quibus alter ex litigan- tibus est actor, alter reus. 	Hac formulâ	UNDÈ TU ILLUM VI DEJECISTI, EO ILLUM RESTITUAS.	
	Alia	Quibus uterque sustinet personam actoris et rei.	Hac formulâ	UTI POSSIDETIS, etc.	

UT ABSOLVANTUR INSTITUTIONES

SUBJICIUNTUR

	<i>Jur. 4-16-1</i>	<i>J U S - J U R A N D U M C A L U M N I A E.</i>	{ Quo partes et advocati jurant in judicio se nihil calumniosè et im- probè facturos.
PÆNA TEMERE	<i>4-16-1.</i> Triplex	<i>PÆNA PECUNIARIA.</i> <i>L. 16. L. 94 & 4 f. de jure iur. (12-9-.)</i>	{ Quâ victus victori tenetur ad impensas litis restituendas.
LITIGANTUM <i>4-16-04.</i>			{ Quâ notantur qui furti, rapinæ, injuria- rum et doli mali judicio condemnantur, vel judicio ex quatuor famosis contractibus tutelæ, mandati, depo- siti et pro socio.
OFFICIUM JUDICIS <i>4-17-581.</i>	<i>4-16-2.</i>	<i>M E T U S I N F A M I A E.</i> <i>L. 1 f. de his qui uot. eut. (9-9-.)</i>	{ Consistit in eo quod judex non aliter judicet, <i>L. 1 cod. Delitio content. autem offensat.</i> (9-9-). quam legibus aut constitutionibus aut moribus <i>L. 1, 2 & 3 cod. eod. (9-9-)</i> . proditum est. <i>L. 1 f. de officio ejus qui fin. (1-9-1)</i>

P U B L I C A J U D I C I A *d. 1 ult. cod. (9-9-)**Jur. 4-18. sunt*

- 4-18-1. LEX JULIA MAJESTATIS. *ad leg. jul. maj. (48-1) & l. 5 cod. eod. (9-9-)*
- 4-18-2. LEX JULIA DE ADULTERIIS. *l. 1, 6 & 1 cod. ad leg. jul. decaduit (9-9) & l. 11 & 10 f. eod. (9-9-)*
- 4-18-3. LEX CORNELIA DE SICARIIS ET VENEFICIS. *L. 15 ff. (48-8) & l. 2 & 7 cod. (9-16).*
- 4-18-4. LEX POMPEIA DE PARRICIDIIS. *l. 9 ff. (48-9) & l. uniu. cod. (9-17)*
- 4-18-5. LEX CORNELIA DE FALSIS. *l. 1, 13, 15 ff. (48-10), l. 2 cod. (9-9-); l. uniu. cod. (9-25)*
- 4-18-6. LEX JULIA DE VI PUBLICA ET PRIVATA. *l. 10 & 2 ff. (48-6), l. 1 ff. (48-7); l. uniu. cod. (9-19); l. 7 cod. (9-19).*
- et
PUBLICA
JUDICIA
- 4-18-7. LEX JULIA DE PECULATU. *l. 14 ff. (48-19); l. 18 ff. (48-19); l. 19 cod. (9-98).*
- 4-18-8. LEX FABIA DE PLAGIARIIS. *l. 16 cod. (9-90).*
- 4-18-9. LEX JULIA REPETUNDARUM. *l. 1, 3, 4 ff. (48-11); l. 1 cod. (9-99).*
- cod. LEX JULIA DE AMBITU. *l. 2 lib. 48.*
- cod. LEX JULIA DE ANNONA. *l. 8. 2 (48-19.)*
- cod. LEX JULIA DE RESIDUIS. *l. 4 ff. 14 (48-19).*

F I N I S.

